

**Sri B. D. JATTI.**—This Government Order is not to be referred to the Public Service Commission. If the Hon'ble Member enlightens me under what provision the P.S.C. has to be consulted I will look into it.

**Sri C. K. RAJAIAH SETTY.**—This is a question of promotion.

**Sri B. D. JATTI.**—True, but I have not faced the difficulty mentioned by the Hon'ble Member.

**Sri U. M. MADAPPA.**—The G. O. is applicable for promotions from non-gazetted to gazetted cadres only for selection posts. Therefore it is not applicable to other cadres.

**Sri B. D. JATTI.**—There is some misunderstanding. I will read the relevant portion from the G.O.:

"It is ordered that for direct recruitment to appointments and posts in the services of the State, reservation for Scheduled Castes and Scheduled Tribes be fixed at 15 per cent and 3 per cent, respectively and reservation for the other Backward Classes at 57 per cent. The rest of the appointments and posts shall be filled up on the basis of merit."

**Sri J. B. MALLARADHYA.**—The question now is why is it that Government have restricted the application of the G. O. for promotions only from non-gazetted cadre to gazetted cadre. What about promotions within the non-gazetted cadre itself? Why should not the Government apply the G.O. here also? I am raising this because, the Hon'ble the Chief Minister has stated that it is not necessary to refer the matter to the Public Service Commission also. Were the Government prevented from consulting the P.S.C.? Why is it that on such an important matter they did not consult the P.S.C.?

**Sri B. D. JATTI.**—There is nothing fishy about this. Whenever selection is to be made, it is made on merit. Whenever direct recruitment takes place, it is done on the basis of the Communal G.O.

**Mr. SPEAKER.**—Question time is over.

## MYSORE ELECTRICITY TAXATION ON CONSUMPTION BILL, 1959,

### *Introduction.*

**Sri H. M. CHANNABASAPPA** (Minister for Public Works and Electricity).—I beg to introduce the Mysore Electricity Taxation on Consumption Bill, 1959, which has been published in the *Mysore Gazette* under Rule 64 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly.

**Mr. SPEAKER.**—The Bill is introduced.

## MYSORE PROHIBITION (EXTENSION TO THE HYDERABAD AREA) BILL, 1959.

### *Introduction.*

**Sri N. RACHIAH** (Minister for Agriculture, Excise and Social Welfare).—I beg to introduce the Mysore Prohibition (Extension to the Hyderabad Area) Bill, 1959, which has been published in the *Mysore Gazette* under Rule 64 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly.

**Mr. SPEAKER.**—The Bill is introduced.

## MYSORE LAND REFORMS BILL, 1958.

### *(Motion to consider) (Contd.)*

**Mr. SPEAKER.**—Yesterday I read for the benefit of the Members as to how we spent our time on the discussion on this Bill. I will read it once again for the benefit of those who did not hear me yesterday:

Congress: 4, Time taken: 3 hours 10 minutes

P.S.P.: 3, Time Taken: 5 hours.

Independents: 4, Time taken: 4 hours 46 minutes.

**Sri Koujagali will speak now.**

**SRI H. V. KOUJALGI (Sampagaon).—** Sir, I welcome this Bill. Coming from Bombay area, I am very anxious to see that this Bill be passed into law as early as possible. Before integration we had the Bombay Tenancy Act, 1956, in our area. Many changes had taken place in that Act, but, because of integration and because of some of the amendments we passed here, some aspects of the Bill were kept in abeyance. As a result, both the landlords and tenants have become very uneasy and to some extent, they are dissatisfied. The landlords are under the impression that a new legislation would be passed and their position would be upset and the tenants are thinking that what was given under the Bombay Act has been postponed. Somehow, the Government has been pleased to bring in this Bill and I only hope that it would become an Act shortly.

The main object of this Bill is to bring in uniformity in law throughout the State. But such uniformity has not been maintained in some of the provisions of the Bill. For example, in so far as rent is concerned, the proviso to Clause 11 states :

“Provided that where the rent payable by any tenant under any contract or under any law in force immediately before the appointed day.....”

If the words “law in force” is to be construed legally, in Bombay the tenants will have to pay rent according to the Bombay Act, i.e., five times the assessment of land revenue. In other parts it is one-fourth or one-fifth of the produce. Therefore this difference would be continued. Therefore some uniform rate should be prescribed throughout the State. If under an agreement the tenant is to pay smaller amount, it may of course be maintained.

This issue is also connected with the question of fixing price of land. Price has to be fixed according to the Bill, which is 15 times the rent. In calculating the price of land, in Bombay area it will have to be fifteen times the rent whereas in other areas it will be fifteen times the produce or the reasonable

rent that will be fixed according to the other provisions of this Bill. Therefore there will be variations even in fixation of prices. This differentiation should go.

Another question we have to discuss is whether the rent should be paid in cash or in kind. In Bombay, before 1956, the tenants were paying in kind, i.e., one-sixth of the produce, but while amending the Bill, the then Legislature decided that payment in cash, i.e., five times assessment, should be the mode of payment. Our experience is that that mode of payment is not happy because the landlord, especially the small landlord, would be put to great hardships because assessment has been fixed nearly 30 to 40 years back and many changes have taken place; since the rent is to be paid on the basis of land revenue, the landlord will be put to great hardships.

There are red soil lands on our side which are assessed only at As. 4 or As. 8 and they yield money crops like groundnut, jowar, etc. The income from such lands has increased considerably while the rent in terms of assessment will be only Re. 1 or Rs. 2 at the most. In my humble opinion it would be better if the rent is fixed in terms of kind and not in terms of cash.

The next point on which I wish to make some observation is about ceiling. This is one of the vexed questions. There are some members who say that the ceiling should be applied to existing holdings and there are others who say that the ceiling should apply only to future acquisition. I say that the ceiling should be to existing holdings also. Once the ceiling is fixed, the excess land will be taken over by Government and distributed to the landless. In the case of those who are already in possession of more lands as tenants, the question does not arise because then the question of resumption arises, but in the case of a person who is actually cultivating land more than the ceiling area, from the date of the coming into force of this legislation he will have to surrender the excess land and the excess land will have to be taken over by Government. So far as



ceiling on future acquisition is concerned, there is no difficulty.

Ceiling should be fixed not on the basis of income but on the basis of acreage because that would be much easier to fix. If once the ceiling is fixed the holder of the land may by intensive cultivation or by working hard increase his income and so it is better to fix the ceiling on the basis of acreage. While fixing the ceiling, land will have to be divided into three categories, namely perennially irrigated, seasonally irrigated and dry lands. A certain proportion will have to be fixed for fixing the ceiling in respect of these categories of lands. I feel that the proportion should be in the ratio of 1 : 2 : 4. One acre of irrigated land should be equal to two acres of seasonally irrigated land and four acres of dry land. On this basis the ceiling will have to be fixed. While fixing the ceiling, indirectly we will have to take into consideration what should be the income of a family consisting of five members, because we cannot arbitrarily say that the ceiling should be 40 or 50 or 60 acres because lands vary from place to place even within a village. So the question of income will indirectly arise while fixing the ceiling. The Bill says that an annual income of Rs. 3,600 will be sufficient while the Jatti Committee has said that the annual income should be Rs. 5,400. Personally I am of opinion that Rs. 3600 is rather low and that it should be somewhere about Rs. 5,000. Land yielding an annual income of Rs. 5,000 will have to be taken into consideration for fixing the ceiling.

**Sri S. D. KOTHAVALA (Chikodi).—**Should it apply both for personal cultivation and for purposes of resumption of lands also ?

**Sri H. V. KOUJALGI.—**When once you fix the ceiling on the basis of acreage, then on the basis of acreage you will have to resume land and the question of income does not then arise. The question is how to fix a ceiling of land on the basis of acreage which will yield on income of Rs 5,000. That will have to be worked out and for that Government have suggested some formula and they are going to appoint

a Land Commission and they will find out what will be average yield in black soil cotton growing area and what will be the average yield in wheat growing area, etc. On that basis the income will be fixed indirectly and then ceiling will have to be fixed. The problem is so difficult that you cannot solve it so easily. You will have to take into consideration that Rs. 5,000 should be the annual income and on that basis the ceiling will have to be fixed on acreage basis.

So far as plantations are concerned, I agree with what has been suggested in the Bill because so far as coffee plantations, areca and other money crops are concerned, they will have to be grown on a large scale and it is only when they are grown on a large scale that there will be some good produce. Considering the peculiar nature of this produce it is better that a ceiling should not be fixed so far as these plantations are concerned.

So far as clause 10 is concerned which deals with 'restoration of possession to tenants dispossessed in certain circumstances', Government presume that there have been many illegal and wrongful evictions and so a remedy has been provided to those tenants. If an application is made by a tenant who is wrongfully dispossessed of his land, an inquiry will be held and possession will be restored to him. In such matters I am of opinion that we will be giving opportunities for false litigation. In the Bombay area there might have been some cases of wrongful possession. But such cases are very few and negligible. Whenever a tenant has surrendered land, he has done so with full knowledge and after taking some consideration, but I may say there have been very few cases of wrongful evictions. Even when they have gone to court, they have been settled. So if now a fresh opportunity is given, then there will be thousands of applications and there will be scope for false litigation and the relations between landlords and tenants which have been once for all smoothly settled will be affected very badly. So I am of opinion that clause 10 should be altogether deleted.

(SRI H. V. KOUJALGI)

Even now under the law as it stands, if a tenant is wrongfully dispossessed of his land, within two years he can put in an application for restoration of the land. There is this remedy open to him and I do not think that any special provision should be made after the new Act comes into force.

So far as small holders are concerned, of course the Revenue Minister is also very anxious to see that some good is done to them. Everybody has sympathy for these small holders and people with small income, but if we read the provisions contained in the Bill no benefit will accrue to the small holders in the Bombay Karnatak area. Of course, there are some difficulties for the small holders of other areas also. My friends have complained that condition that income from the land should be the main source of his income works a great hardship to the small holders. It is very a difficult for a small holder with another source of small income to prove that the income from land is his main source of income. So it is for consideration whether this clause should be retained or not. So far as I am concerned, I feel that when you say that you have some sympathy for the small holders, this clause should be removed.

Sri Kadidal MANJAPPA (Minister for Revenue).—Supposing a small holder is a big man in other respects.

Sri H. V. KOUJALGI.—You should not take into consideration only the income from land. While considering the small holder, take into consideration the agricultural income as well as non-agricultural income. If he has non-agricultural income and with the addition of agricultural income he can maintain his family, then only this concession should be given. That is why I say that the non-agricultural income should not be more than Rs. 1,200. Then only he should get this benefit. Supposing there is a clerk whose salary is only Rs. 50, so his annual income is Rs. 600; if he has got three or four acres I think this concession should be given to him.

The next point which I want to touch upon is about the trusts in temples.

So far as the education trust or charitable trust is concerned, I would request the Government that all the provisions and especially relating to the compulsory sale and resumption should not be made applicable to these trusts. They are serving the country and they are indirectly doing the duties of the Government; they are imparting education especially to poor students. If all these provisions are made applicable in the case of trusts, then at the very next stage the Act comes into force, all these trusts will become extinct.

Sri Kadidal MANJAPPA.—Then what should happen to those tenants?

Sri H. V. KOUJALGI.—The tenants need not be evicted and so far as the rents are concerned, the same provisions should be made applicable. But the point is, lands need not be compulsorily taken away and tenants should not be made the owners on the appointed day. If the tenant is made the owner, the trust will get a nominal amount and with that amount it will not be in a position to serve any other purpose. These trusts should be given some time to sell away the land, giving compensation to the tenants or first preference to the tenants. Even according to you, you are giving some cash bonds, 5 per cent interest and all that. With this amount they will not be in a position to incur the annual expenses of the trust for which it is meant. Even if the money is to be paid, it should be paid in a lumpsum. My suggestion is, for the trusts these provisions should not be made applicable. So also in the case of the temples. Even when the lands are there, we find in these temples the worship is not conducted by the pujaris regularly and if the lands are taken away, then who should attend to worship? What about the existing temples? The other day some leader has said that we cannot banish religion and God.

Sri Kadidal MANJAPPA.—We do not propose to banish either religion or God.

Sri H. V. KOUJALGI.—When you take away the land and give them some bonds and it is Rs. 300 or so, what can be done?

**Sri Kadidal MANJAPPA.**—But tenants should not suffer in the name of religion.

**Sri H. V. KOUJALGI.**—You are allowing tenants of minors and widows and all that; why not allow in the case of temples? Worship will have to go on in the temples. At least when you want religion, when you want God, you have to maintain these institutions.

**Sri B. D. JATTI** (Chief Minister).—The pujari who is working in a temple will be paid. Why is it necessary that the Gods should have lands?

**Sri H. V. KOUJALGI.**—The Chief Minister will remember what is the position in his own district. Each temple has not got more than 8-10 acres and what is the income on land and what is the price that you are going to pay under the Act? You will be giving Rs. 100 or 200 as cash bonds and with the interest of Rs. 10 is it possible to conduct the worship in the temples? If the land is retained, the pujari will personally cultivate it and earn his livelihood and worship. You say that religion should be maintained and you want to come in the way of this being done.

**Sri Kadidal MANJAPPA.**—We propose to confer on those tenants the same privileges as the other tenants cultivating the lands are getting.

**Sri H. V. KOUJALGI.**—On the appointed day the tenant becomes the owner; on that day the lands will be taken away. A cash bond of Rs. 100 or 200 will be given and with that amount how can it be possible to conduct the worship and all that? That is a very serious point which Government will have to consider.

Another point is, the powers that are to be exercised under this Act should be given to the civil courts. I am very particular about it. Our experience in Bombay is that the Tahsildars who have been given these powers have got very scanty knowledge of law and especially in our parts, First Division Clerks are allowed to exercise these powers and it has given much scope for corruption and all that. Now-a-days the civil courts have not much work and in my humble opinion it is better that these powers

are entrusted to civil courts. What harm is there in giving these powers to civil judges? Can they not decide what is fair rent, who is a tenant and who is not a tenant? Any such dispute will be referred to the Tahsildar and the civil judge is not allowed to judge. Suppose the rent is to be decided in terms of kind and all that, the Judge can decide about the quantum of crops. He can ascertain the prevailing rates per acre from the revenue records and with the help of all that the civil judge can give a decision. The civil judges are not having sufficient work, while the revenue officers are overworking and without the legal knowledge the revenue officers have to exercise these powers. The result is that injustice will be done especially to the tenants. The experience is, even the pleaders are not allowed to plead for the party, but the help of the pleaders is taken in some way or other. The law is changed from time to time. It is complicated, not simple. There are writs and all that. In such a situation, you debar tenants and landlords from taking legal advice. It is better that lawyers are freely allowed to represent the parties in courts in these matters.

2-30 P.M.

The last point to which I wish to refer is about the title "The Mysore Land Reforms Bill." This is not only a reform of the lands but some benefits and rights have also been given to the raiyats. According to this Bill some class of tenants are going to remain, and wherever they remain some rights have been given to them. So this is not only a provision for the benefit of the tenants but certain landlords also. In all other States we find that these tenants come under the Tenancy Act. So the title is not so happy and though this is a minor thing, I hope the Government will consider what should be the proper title.

With these remarks I conclude.

†**Sri B. SHAM SUNDER** (Bhalki).—Sir, I do not want to take much time of the House.

After this Bill was published we have been daily receiving representations

(SRI B. SHAM SUNDER)

and memoranda from this landlord or that landlord. I thought what Government was doing was giving trouble to the landlords or slaughtering these landlords. I thought that we should not harm them. That was my impression. I read all these memoranda and also the Bill. I thought there was something. When I came to this House and heard the speech of my friend the Revenue Minister the cat was out of the bag. He has said: "‘Haves’ among the agriculturists entertain a vague fear that they are going to lose something and the ‘have-nots’ among them cherish an equally vague hope that they are going to get something." That means nothing. Neither these people are going to get anything nor the others are going to lose anything. That is the sum total of this Bill. If you go through the definitions of the Bill, you will find that they are modelled not on the 20th century but on 17th century definitions. My friend the Minister for Revenue lays stress on economic philosophy. In that philosophy we see what is meant by ‘owner’, ‘landlord’, what is meant by ‘personal supervision’, etc. A man living in Nandi Hills or Devanahalli can be supervising his land elsewhere according to this Bill. What a wonderful Bill it is! We are in a democratic age and we are establishing democratic conventions. In England, when the King dies it is said "The King is dead; long live the King". In connection with this Bill also we may say "the landlord is dead; long live the landlord". This is nothing more than that. In each and everything the interests of the landlord have been safeguarded. Why this hubbub? They want to please the agriculturists all over the country and show that this Government is going to do something for them.

SRI C. M. ARUMUGHAM (Kolar Gold Fields).—Are they not doing something now?

SRI B. SHAM SUNDER.—Certainly not. My friend the Revenue Minister also says that "roughly speaking only three per cent of them are going to be affected by this measure". Nothing

more than that; then what is the use of this measure? The fault lies with us. The man in the street, the people in the villages and the agriculturists are all innocent. You may go through the speeches of the members of the Congress Party; it is a very nice party.

SRI C. J. MUCKANNAPPA (Gubbi).—Is it nice to look at?

SRI B. SHAM SUNDER.—Yes, and decent also. In all their programmes, in all their resolutions after resolutions, after independence and before independence, from 1937 or even from 1928, they were making a promise that the land should belong to the tiller. Where is that promise? Let them search their hearts and say whether they are going to fulfil it. Certainly not. Excuse me for using the word—it is betraying the masses. We do not want to betray our Gods who are installed in the temples and churches; we want to worship them in the name of religion; whereas you want to betray the people whom God has created. God would cease to be a fool when every temple or church is converted into a hospital or a school.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Should we not have a place for our creator when he has given us employment, when he has given us land?

SRI B. SHAM SUNDER.—It is my father that was responsible for my creation, and nobody else. I do not want to dabble in religious matters.

As far as political and social matters are concerned, they have been dilated by Mahatma Gandhi and others. After the Nagpur resolution the whole world was watching whether the proposed reform would be brought about. I wish to refer to one instance. When our Hon'ble Speaker went to the United Kingdom some gentleman, I think it is Lord Gaitskell, asked him how democracy was working in India.

MR. SPEAKER.—He is Mr. Gaitskell.

SRI B. SHAM SUNDER.—Thank you. But we are persons used to calling all Englishmen as ‘Lords’.

MR. SPEAKER.—I know him. He does not like to be called a “Lord”.

SRI B. SHAM SUNDER.—Our mentality has gone so low that it is very difficult to change. When our Speake,

was asked how democracy was working in India, our Speaker gave him a suitable reply. I wish to refer to one sentence of the person who joined them and said: it is not the good working of democracy but whether democracy is being rooted in the public or the masses is the point. Are we doing the same thing here? We promise one thing and do another. With the help of two Typists I can draft a Bill like this. Nowadays it is very easy to do so because you have only to copy from the Acts of this country and that country. The word 'tenant' is obnoxious to the present day man. What we want is that the man who tills the land should become the owner of it. Those days are gone. You do not want to allow them to become owners of land. I wanted to dilate upon the explanations but I think I need not. What is the use of definitions of 'personal cultivation', 'landlord', 'tenant' and so on? Eighty per cent of the people of this country which is called an agriculturist country live in the villages. Especially in this State I think there are 24 or 26 thousand villages. What is the land we are going to give to these people? You want to treat them always as labourers only. Then, how are you going to solve this problem? Two days back some Hon'ble Member of this House who, I think, is a lawyer said that there are lawyers ready to argue this Bill in the courts and he mentioned about two things, namely, Hindu Law and Joint Family System. When that gentleman spoke, I was wondering where was the I.S.P. Party, socialism and all those things.

**Sri C. J. MUCKANNAPPA.**—Who is that Hon'ble Member?

**Sri B. SHAM SUNDER.**—I do not remember the name. In the last session also I think it is the same gentleman who said that the Harijans are inviting trouble. He used two expressions, namely, Hindu Law and Joint Family System. What is Hindu Law or what is Joint Family System, we need not dilate upon. All Hon'ble Members know about them. They may not belong to a joint family but they are members of a family. How is the Hindu system and the socialistic

structure of this country built up? What is the philosophy that this country has given to the other countries? Duryodhana told Krishna that the Pandavas would not get an inch of land from him without fighting. Similarly, do you think that these landlords are going to give you a single inch of land? Certainly not. Whenever I speak, people think that I speak with communal bias. Simply because I feel for that community and I come from that community, people think that I have perforce to make you think always about that community. Read what Manu has said. He has said that Sudras should not be allowed to have a single pie.

**Sri C. M. ARUMUGHAM.**—The Manu Dharma was not passed by this House. How can the Hon'ble Member speak about that?

**Sri B. SHAM SUNDER.**—I am glad my Hon'ble friend Sri Arumugham has reminded me of that. Our present day Acts are all going to be modelled upon the Manu Dharma. You study our caste system, communal system, religious system, law of inheritance, etc., and you will find that all that is based upon Manu Dharma. This Bill is also a piece of Manu Dharma.

**Sri C. J. MUCKANNAPPA.**—In your view, who are the sudras?

**Sri B. SHAM SUNDER.**—It is a very nice question. Had there been no revolution, no foreign attacks, no Muslim rule and no British rule in India, my dear friend, you would not have entered the Assembly. Mind that. Do not deflect me from my aim.

**Sri B. S. SHANKARAPPA (Hosadurga).**—My Hon'ble friend, while speaking on land reforms, is slowly digressing and he is blaming the Hindu religion.

**Mr. SPEAKER.**—One may not agree with him when he says that the present dharma is the same continuation of the old Hindu dharma. He says that the present Bill is on the model of the old Hindu Law. If he has not properly understood what Hindu religion is, it is not his fault. He has full liberty to say what he likes, but personally



(MR. SPEAKER)

speaking I wonder whether he has anything to do with all these things. Of course, he should not be irrelevant.

Sri B. S. SHANKARAPPA.—He should not criticise the religion.

Sri B. SHAM SUNDER.—For example, people have got lands.....

MR. SPEAKER.—You have been drawing a comparison between the Hindu dharma and the present land reforms Bill. You may say that you are not criticising the Hindu dharma but at the same time a sort of suspicion has arisen in the minds of the members that you are trying to criticise the Hindu dharma.

Sri B. SHAM SUNDER.—I am not criticising Hindu dharma here. I have got another place where I can do it. Why should they feel like that? There are lands reserved for graves, for temples and for cattle, but I am sorry to say that there are no lands reserved for the Scheduled Caste men.

If you can compare, if you can take into account, if you had made—you should have made a survey of the lands, before introducing this Bill in this House,—you would have easily come to the conclusion about the percentage of land possessed by the Scheduled Castes who are now classed as untouchables.

Sri Y. VEERAPPA (Holenarasipur).—This is absolutely irrelevant, Sir. Harijans or forward classes has nothing to do with this Bill. The Hon'ble Member has to confine himself to the salient points of the Bill. If he so desires, he can only refer by way of analogy.

MR. SPEAKER.—Evidently the Hon'ble Member has not been properly understood. He wants to say that this Bill does not give any land to the Scheduled Castes. That is what he wants to say.

Sri B. SHAM SUNDER.—What we desire and what the country promised the masses, not once but several times to every tiller of the land is, that the tiller will be the owner of the land. In this Bill, I see there is no provision for that. The difficulty is this. My friend the Hon'ble the Revenue Minister

will take note that since the Jatti Committee Report came into existence 2½ years ago, all these landlords transferred their lands to several people. It looked as if this Bill has been placed before the country only to make an appeal to the landlords, "Look here, we are going to bestow ownership on these people; please get all the lands distributed to others".

I do not want to take much time Sir. I do take the name of religion because in the name of religion, people said something and even in this Bill, the word joint family has been mentioned. And in respect of the joint family, I had to say something. I will leave it at that.

One more thing only. Sir, I am afraid even this Bill is not going to give a single inch of land on the masses. I am sure nobody is going to take any interest. As it is, the opposite side is an indication of what amount of interest the Party in Power is taking in this Bill.

Sri S. D. KOTHAVALA.—People are sitting on this side also.

Sri B. SHAM SUNDER.—Yes Sir, we have got some samples here also. (Laughter).

Sir, I doubt whether this Bill is going before the Select Committee or not.

Sri C. K. RAJAI AH SETTY (Chickanaikanahalli).—He is a pessimist.

Sri B. SHAM SUNDER.—My fear is that they do not want to pass this legislation even at this stage.

Then, as far as the co-operative system is concerned, it is the best system that can be evolved in any society. We will welcome it. But before introducing the co-operative system, almost all the economists in the world have said, you have to take into consideration the social system, the economic system, the political system of the country in which we live. So, I ask you, what is the kind of social system, what is the economic system that exists in India now? The social system is based upon the religious system. The economic system is totally capitalistic system. Political system is of a pattern which is not yet defined even by Jawaharlal



Nehru. Pandit Nehru when once asked, what is this kind of socialistic pattern that you envisage? He could not give a proper answer. He—what word shall I use? Shall I say 'blinking'—simply said, we will define it. I do not know what will be the definition. Panditji always uses two words: "we should be always alive to the international situation and we should take note of political trends, in the world." What is the international situation and what are the political trends in the country?

Mr. SPEAKER.—Sri Sham Sunder, this House is too small for all these things. (Laughter).

Sri B. SHAM SUNDER.—This is all co-operation. You have brought in co-operation in this Bill.

Mr. SPEAKER.—You can speak on co-operation, not on international affairs.

Sri B. SHAM SUNDER.—

\* \* \* \*

Mr. SPEAKER.—I would never allow any such remarks about the Government of India. The Hon'ble Member can confine himself to the activities of the State Government, not of the Government of India. The remarks about the Government of India should be erased from the records.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I want a clarification from the Chair. Sir, Why should we not speak about the Government of India? Are we not Indians? Why should we not speak about the Government of India?

Mr. SPEAKER.—We are part and parcel of India. The Constitution has divided the powers between the Parliament and the State Legislature. This State Legislature has nothing to do with the foreign affairs or international affairs.

Sri B. SHAM SUNDER.—I do not want to take much time of the House Sir. Let me only say why this co-operation is not going to work. Co-operation can be allowed and can be practised only among equals; not between the master and the labourer—not between the master and the slave.

Certainly not. You want to keep on the one side the labourer and on the other side, the master.

Excuse me, Sir, I still leave you two minutes. Thank you.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise and meet after half an hour.

*The House adjourned at Fifty-eight Minutes past Two of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.*

[Mr. SPEAKER in the Chair].

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾಯಣ್ (ತೀರ್ಥ ಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮನೂವೆಯನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಸಂಕೋಷದಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರನಾಗಿ ಈ ಮನೂವೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಕೆಲವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಾಲಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿ ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಮನೂವೆಯನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಯಾಗದಂಥಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಸುಧಾರಣೆ ನಾರಾಯ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರಬೇಕಾದದ್ದು ಇವತ್ತೀನ ವರೆಗೂ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದೆ. ನಿರ್ಧಾರವಾದ್ದಾಗ್ಯೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಒಂದು ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ, ಒಂದು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ, ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಗಳಿಗೆ ನಮರ್ಪಕವಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಾನೂನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಂದನಾರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮೂಲತತ್ವ ಎರಡು ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಆವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಒಂದನೆಯದು ಭೂ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿರುವ ಭೂ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಬೇಕಾದದ್ದು. ಎರಡನೆಯದು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತಂದು ಆ ಜಮೀನಿನ ಹುಟ್ಟುಪಳೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾದಂತಹ ಒಂದು ವಿತರಣೆ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಸುಧಾರಣೆ ತಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ, ಒಂದು ಪರಂಪರೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಬಹು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಿರುವುದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಆಗಿನ ಯುಗಕ್ಕೆ ನಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಒಂದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ, ಆಗಿನ ಯುಗಕ್ಕೆ ಯಾವನು ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡುವ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್)

ದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾವನು ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಬೆವರನ್ನು ಸುರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವನಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕು ಇದೆ ಎನ್ನುವ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ, ಜಮೀನನ್ನು ಮಾದತಕ್ಕಂಥ ಒಬ್ಬ ಗೇಣೀದಾರ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿನ ಮಿತಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕ ವಿನಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೇಣೀದಾರ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗತಕ್ಕ ಒಂದು ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಿನಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ವಿನಾಯಿತಿಗಳು ಎಂದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಿಡುವಳಿ ಇದ್ದಂಥ ಮೈಸೂರುಗಳು, ವಿಡೋಲಿಗಳು, ಬುದ್ದಿ ಭವಣಿಯಾಗಿರುವವರು, ಅಗಹೀನರಾಗಿರುವವರು. ಈ ತರಹ ಒಂದು ಗೇಣಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭೂಸ್ವಾಮಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಪಾಲಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರ ಒಂದು ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಎಳಿಪಿಯಂಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಫಾರಮ್ ಎನ್ನುತ್ತದ್ದು ಎಂದರೆ ಆ ಫಾರಮ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾರ ಒಬ್ಬ ಗೇಣೀದಾರನ ಹಿಡುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ, ರಬ್ಬರ್, ಟೀ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗಿನ ತೋಟಗಳು—ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಭೂಮಿಗಳು ಈ ವಿನಾಯಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಮುಂಚೆಯೇ ಈ ಒಂದು ಮನೂಬೆ ಬರತಕ್ಕ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಇದ್ದಿತು. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಬುದ್ದಿವಂತರಾದ ಜಮೀನ್ದಾರ ಗೇಣೀದಾರರನ್ನು ಬಿಲಿವಂತದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ನೆರವುಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲರತಕ್ಕವರು ಹಿನ್ನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಕಾನೂನು ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಬಾರದಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಉಳಿಯತಕ್ಕ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುತ್ತದ್ದನ್ನು ನಾವು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮನೂಬೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ 61 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 25 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳವರೆಗೆ ಈಗ ಗೇಣೀದಾರರಿಗೆ ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಲೆಖ್ಪದ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು, ಹಿನ್ನೆಯಿಂದ ಆಗಿರುವುದು, ಮತ್ತೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಈ ವಿನಾಯಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದರೆ ಬಹುಶಃ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ನುಮಾರು ಎಷ್ಟು ಬರಬಹುದು?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಅವಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ

ಇವೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಹಿನ್ನೆ ಆದ ಕೂಡಲೆ ಗೇಣೀದಾರ ಹಾಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ವಾರ್ ಹೋಲರೈ ಎದರೆ ತಮ್ಮ ವಿನಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಳಿಯತಕ್ಕವರು ಯಾರು? ರೈತನನ್ನು ಬಿಲಿವಂತದಿಂದ ಬಿಡಿಸದೆ ನ್ಯಾಯದಿಂದ, ರೂಪದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಇರತಕ್ಕ ಕೇವಲ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಮೇಲೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಇರುವವನು ಎಳಿಪಿಯಂಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಡೆಪ್ಯೂಟಿಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಕಾನೂನು ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಂಬದಪಟ್ಟ ಜನರು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತರಂತೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ವಿನಾಯಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಈ ನಮಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತಮ್ಮ ಉದಾರವಾದಂಥ ಧೈರ್ಯ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕಂಡಾಗ್ಯೂ ಅದು ಬಹುಶಃ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಎನು ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೋ ಎಂದು ನಾನು ಶಂಕೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಈ ಭೂ ಮಾಲೀಕರ ಪೈಕಿ ಇರತಕ್ಕವರು ಮೂರು ತರಹವೆಂದು ನಾವು ಲೆಖ್ಪ ಹಾಕಬಹುದು. ಒಂದು ಜಮೀನಿನ ಮಾಲೀಕರಾಗಿ ತಾವೇ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡುವವರು, ಎರಡನೆ ಯದು ಜಮೀನಿನ ಮಾಲೀಕನಾಗಿ ತಾನೇ ಕೆಲವು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಮೂರನೆಯದು ಭೂಮಿ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪೇರುಮೇಲೋ, ಮನೆ ಗಳಮೇಲೋ, ಜೇರೆ ಅನ್ನಿಗಳಮೇಲೋ, ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಹಣಕೊಟ್ಟು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ಗುಂಪು—ಹೀಗೆ ಮೂರು ತರಹ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ನಾವು ಭೂ ಮಾಲೀಕರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸ್ವಂತಃ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಈ ಭೂಸ್ವಾಮಿಧಾರಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಆಸಕ್ತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ನನ್ನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆ ಭೂಮಿ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದ ದುಬಾನು ತರಾಗಿ ಬಂದವರು. ಅಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಅರಿತವರು. ಅವರು ಸ್ವತಃ ಯಾರು ಜಮೀನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೀಲಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಸೆಲ್ ಕಲ್ಟಿವೇಟರ್‌ನು ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ, ಚೆನ್ನಿಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಗೇಣೀದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿನವರದೇ ಒಂದು ಗುಂಪು ಆಗಿದೆ. ಅಂತಹವರು ಬಹುಶಃ ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉಳಿದವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ನನ್ನ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅಂತಹವನ್ನು ಒಂದು ಸಾರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಗುಂಪಿಗೆ ತಂದು ಅವರೇ ಒಂದು ಪ್ರಾಮಿಲ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿ

ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಬಹುಶಃ ಅನೇಕರು ಜಮೀನನ್ನು ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ಬೇರೆ ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಅರ್ಧವೂ ಇಲ್ಲ, ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯವೂ ಇಲ್ಲ ವೆನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಜಮೀನನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಈಗಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅಂಥವರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಬ್ಬ ವನುಷ್ಯ ತಾನು ಜಮೀನು ಮಾಡಬೇಕು, ನೃತ್ಯ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇದ್ದರೆ, ಅಂಥವನಿಗೆ ತಾವು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಗೇಣಿದಾರನ ಸ್ವಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾವು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜಮೀನನ್ನು ಒಂದು ಆಸ್ತಿ, ಒಂದು ಇನ್ ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ, ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ; ಅವರ ಜಮೀನು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥವರು ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಿಟರ್ನ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಸುಯಾದ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು, ಹೇರಳವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ನ್ಯಾಯವೂ, ಧರ್ಮವೂ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. Exceptionನಲ್ಲಿ ಅನೇಕರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ನಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ, ಭತ್ತ, ರಾಗಿ, ಜೋಳವನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕಂಥ, ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕಂಥ ನಣ್ಣ ಗುಂಪಿನವರ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ನಿಮ್ಮ ಆಕ್ರೋಶ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬಹುಶಃ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಒಂದು ಮೋಟಾರ್‌ಕಾರ್ ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಒಂದು ಬಂಗಲೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಆಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಕೃಪಾ ಕಟಾಕ್ಷ ಬಿದ್ದಂತಿದೆ!

ಶ್ರೀ ಕಡಿ ದಾಳಿ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಎಕ್ಸ್‌ಂಪೆಷನ್‌ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ? ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ಫೋರ್ಸ್ ವಗೈರಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಂಪೆನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬಾಕಿ ಪ್ರಾಂಶವನ್ನುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—You have reduced the effect of this legislation to zero. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಫಾರ್ಮುಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಫಾರ್ಮುಲ ಪ್ರಕಾರ 'ನಾನು ಒಂದು ನೂರು ಎಕರೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.' I will efficiently manage, I claim exemption under this rule ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ತಾವು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಆರ್ಜಿಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಬರುತ್ತವೆ. I also manage efficiently; I come under this exemption. ಹೀಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ;

ಕೊಡುತ್ತಾ, ಕೊಡುತ್ತಾ, ಕೊಡುತ್ತಾ, ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ, ರೈತರಿಗೆ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜಮೀನನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ವಹಿಸಿಬಿಡಿ; ಇಲ್ಲಿ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ. ಹೀಗಿಲ್ಲದೆ, ಎಕ್ಸ್‌ಂಪೆಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಂಪೆಷನ್ ಇರಕೊಡದೆಂದೇ ನನ್ನ ಅಪ್ಪಾಯಿ. ಎಕ್ಸ್‌ಂಪೆಷನ್ ಮಾಡುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ಟಾರ್ ಹೊಲ್ಡರ್ಸ್‌ಗೆ, ಜಮೀನು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು; ನ್ಯಾಯವಾದ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಡೆಹಲಿಯಿಂದ ಈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು. It is not merely conferment of the ownership rights on the tenants. It is going beyond that; it is also putting ceilings on the lands. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ, ನೋಟಿಯಲಿಸ್‌ಗೆ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಆಫ್ ಸೋಸೈಟಿ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೋದಾಗ, ಈ ವಿನಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಯಾರು ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರೋ, ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರೋ, ನಿಮ್ಮ ಅಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ, ಅವರ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ; ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದಂಥ ನ್ಯಾಯವಾಗಲಿ, ಧರ್ಮವಾಗಲಿ ಇವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿರೋಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದರೆ, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರಿಗೆ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು. ಅವರು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪು, ನ್ಯಾಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ತಾವು ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೈತರ, ಜಮೀನುದಾರರ ಭೂಮಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ವಸತಿಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಜಮೀನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಮುಳುಗಡೆಗೆ ಒದಗದಿರುವ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾದ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿ ದಾಳಿ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಒಂದು ವೇಳೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ಗಳಿಗೂ ವಿನಾಯಿತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಚಿನ್ನಂಟುಗಳನ್ನು, ರ್ಯಾಂಡ್ ಒನರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಯಾವತ್ತು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೋ, ಅವತ್ತೇ ನನಗೆ ವಿಮೋಚನೆಯಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ (ಹರಿಹರ).—ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೇ! ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ವಿನಾಯಿತಿ ತೆಗೆಯಲು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕೇ?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—In these matters, the opinion of the Planning Commission counts, because the President has to give assent to the Bill.

4 P.M.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನಿರುವ ಹೊಡ್ಡ ಜಮೀನುದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವವರೊಂದರೆ 50,60,70 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯರ ಎಕರೆಗಳಿರುವ ಜಹಗೀರುದಾರರಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಇನಾಮದಾರರಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗಿರುವ ಜಮೀನನ್ನು, ಅವರಿಗಿರುವ ಜಮೀನಿನ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಜಮೀನುಮಾಡುವವರಿಗೆ ಜಮೀನು ವಹಿಸಿ. ಆದರೆ ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಜಮೀನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಆತನು ನಮ್ಮ ದಿವ್ಯದ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆತನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾಜಿ ಮೂಕಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ರೈತ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವರಾದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿದವರು. ಪರಿಹಾರ 15-20 ರಷ್ಟು ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಜಮೀನು ಕೆಡುಕೊಂಡವರ ಗತಿಯೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಬರೀ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡದೆ ಜಮೀನು ಕೆಡುಕೊಂಡವರ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಕೊಡಬೇಕು. ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ದರದಲ್ಲಿ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದೇ ದರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರ. ಯಾವ ಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಎಂಬುದೇನಿದೆ ಅದರ ತತ್ವವೇನೆಂದರೆ, ಧನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಕಾರ್ಯವೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ನನ್ನ ವೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಸಹ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ಬಂದಿರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆದುಬಂದರೆ, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಾದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಎಂಬ ಒಂದು ತತ್ವವಿದೆ ಅದು ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೆಲೆ ಹಾಕುವುದು, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವುದು, ಕಳಕೊಳ್ಳುವುದು, ಒಕ್ಕೂಟವಾದುವು ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ; ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್, ಈಗಿನ ಜನರ ಮನೋಭಾವವನ್ನೇ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ರಿಸಲ್ವೆಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ತಾವು ಪರ್ಸನಲ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್ ಒಂದು ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಆದರೂ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು, ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಅಪಾರದರೂ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕು, ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು, ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟು

ದರೂ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ; ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಕೋಟದ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವವನು ಒಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದ ಬಹು ಕಷ್ಟವು ಗೇಣಿಗೆ ಅಂದರೆ 10-15 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ. ಅಂದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಯಾರಿಂದ ಜಮೀನನ್ನು ಬರಾತ್ಯಾರವಾಗಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿರುತ್ತೀರೋ ಅವರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ; ಅದಾಗ ಬಾರದು. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಲ್ಲಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಇಷ್ಟತ್ತರಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವ್ಯಾಲ್ಯೂ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದು ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ (ತುಮಕೂರು).—ಯಾವುದರ 20 ರಷ್ಟು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುವುದು?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಬರುವ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ, ಅವರಿಗೆ ಬರುವ ಗೇಣಿಯನ್ನೇ ಅದರ 20 ರಷ್ಟು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಇಫ್‌ಪೂರಿನ್ಸ್ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಫೇಸ್ ವ್ಯಾಲ್ಯೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಗೊತ್ತೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಿ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೈಕಪ್ ವ್ಯಾಲ್ಯೂ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವ್ಯಾಲ್ಯೂ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುತಃ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೋವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಟಿಸಿರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ನೋಡುವುದು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—The members of the ruling party are bound by the Nagpur Resolution. On that basis this Bill has been written and the Revenue Minister states that this Bill is drafted on the advice of the Planning Commission and the members of the Planning Commission are predominantly Congressmen.

Mr. SPEAKER.—I am not personally concerned with the Nagpur Resolution. I am only concerned with the members here. I find that double the number of Congress members have spoken from the P.S.P and Independents side.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—May we know the procedure in the House of Commons?

Mr. SPEAKER.—If I say it, you will be at a loss and therefore I have purposely avoided writing that in my book.

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಧೇಯಕವು ಜಿತ್ತಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ವಿವರಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಬಿಲ್ಲು ಜಿತ್ತ ಸಮಿತಿವರದಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕೂಲಂಕಷವಾದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಕೆಲವು ಸಮಯದ ನಂತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜಿತ್ತ ಸಮಿತಿಯವರು ತಾವು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಂಥ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟಾಗ, ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅನೇಕ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ, ಕಂಪೆಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ, ಮಾಲೀಕರವತಿಯಿಂದ, ಗೇಣಿದಾರರ ವತಿಯಿಂದ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. “ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವು ಯಾವುದೇ ಕಾಯಿದೆಯಾದಿ, ಜಮಾನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲ ಒಂದು ಅಂಗಲ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಕೋರ್ಪು ಕಫೇರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಅವಕಾಶವಾದಬೇಡಿ, ಆತೊಂದರೆಗೆ ಈಡುಮಾಡಬೇಡಿ, ನಮ್ಮ ವಿಧೇಯಕಗಳಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದು ಬೇಡ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮುಂಬಯಿ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲದಾಗ, ಅವರು ಅದರಿಂದಾಗುವ ತೊಂದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವಪಡೆದಿದ್ದರು. ಕೋರ್ಪು ಕಫೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಲುವು ಸೋತ ಹಾಗೆ, ಸೋತವನು ಸತ್ತಹಾಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಅದುದರಿಂದ ಏನೇ ಆಗಲಿ ಕೋರ್ಪು ಕಫೇರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗದಿರುವಂತೆ ಅವಕಾಶವಾದಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಮಾತು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಜಿತ್ತ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ಆಗಿದ್ದೆನು. ನನಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಾತು ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿತ್ತು. ಚೆನ್ನಿ ಕಾಯಿದೆ ವಿಚಾರಮಾಡುವಾಗ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಕೋರ್ಪು ಕಫೇರಿಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾತು ಎನ್ನುವುದು ಜಿತ್ತ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಕಡಿದಂತೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಬಲವಾಗಿ ಮೂಡಿತು. ಭೂಮಿಯ ಹಿಡುವಳಿಯನ್ನು ಒಂದು ಅಂಗಲ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಗೇಣಿಯನ್ನು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಪರಿಹಾರಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಕೋರ್ಪು ಕಫೇರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ವತಿಯಿಂದ ಸಮಿತಿಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಾತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಆಳವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಮಿತಿಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಈ ಮಾತು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದರೂ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹುಕ್ಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಬರುತ್ತದೆ. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ

ಇನ್ನೂರು-ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಾರದೇ ಇರಬಹುದು. ಒಂದು ಊರಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಊರಿಗೆ, ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅಂತರ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದೇ ಆಳತೆ ಕೋಲಿನಿಂದ ಆಳಿಯಾದುದು ಸರಿಯಾದುದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ನಾವು ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು local area ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯ ಮಳೆ, ಬೆಳೆ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಇತ್ಯಾದಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು local area ಎಂದು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಾಟರ್ನ್ ಇದ್ದರೆ, ಭಿನ್ನತೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಯಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ gross income, yield per acre ಎಂದು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ, wet lands, paddy lands, dry lands ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ವಿವರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಮೇಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಮಿಷನ್ ಸದಸ್ಯರು ನಮಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು Land Commission ನೇಮಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ನಾಲೂದರೆ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು local area ಎಂದು ಹಿಡಿದು, ಒಂದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ತಯಾ ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರವೈಟ್ ಭೂಮಿಯ valuation ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Wet lands, paddy lands, dry lands ಎಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅತಿಶಯ ಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟ ರಿಪೋರ್ಟ್ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಿದೆ. ಈ ಹೈದರಾಬಾದ್ Land Commission Reportನ್ನು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ Land Commission ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. Land Commission ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಬಹುದು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು. ಈ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ನೋಡಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಸಂಶಯಗಳು ಸದಸ್ಯರ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ, ಈ Land Commissionಗೆ ಒಬ್ಬ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಚೇರಮನ್ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜರೊಬ್ಬರು ಈ ಕಮಿಷನ್ ಗೆ preside ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೆ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಜನರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಮಿಷನ್ ಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ



(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಲ್ಲ. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇರಳದ ಗವನರರಾಗಿರುವ, ಆಗ್ಗೆ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಎಂ. ನಂಸಿಂಗರಾವ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್ ಅನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಆರು ಜನರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಏಳು ಜನ ಸದಸ್ಯರಿರುವ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಸ್ತಿರೊಬ್ಬರು ಇರಬೇಕೆಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ Land Commission ಅವರು ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಇದರ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೈದರಾಬಾದದ ಈ ರ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ನೋಡುವುದರ ಕ್ಕಾಗಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಒಂದು ಬೇಸಿಸ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಮುಖಾಂತರ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಈ ರ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಕೆಲಸ ಏನೇನು ಇದೆ, ಯಾವ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕು ಅದನ್ನು 15 ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜಮೀನು ಇದೆ, ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದ ಭೂಮಿ ಎಷ್ಟು, ನೀರಾವರಿ ಆಗಿರುವ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು, ಯಾವ ಯಾವ ತರದ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಇದೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭೂಮಿಯ average income ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಕಮಿಷನರವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಊರಿನ ಜನರಿಂದ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಕಂಪೇರ್ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ರೈತರನ್ನು ಭೂಮಾಲೀಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಸತತ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ gross yield ಎಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಒದಗಿಸಿದ ಅಂಕಲೆಖಗಳ ಜೊತೆಗೆ verify ಮಾಡಿ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ವಿಚಾರಮಾಡಿ, gross valuation ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Dry land ಆಗಿದ್ದರೆ per acreಗೆ ಇಷ್ಟು, paddy land ಆಗಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು, wet land ಆಗಿದ್ದರೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು basis ಮೇಲೆ work out ಮಾಡಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯ ಭೂಮಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೇ ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 1,200 ರೂಪಾಯಿ gross value ಬರಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಜಮೀನು ಇರತಕ್ಕದ್ದು, family holding ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು, ಭತ್ತದ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು, ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಎಷ್ಟು, dry lands ಎಷ್ಟು, family holding ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು, ಎಕರೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಎರಡನೆಯದು gross yield per acre valuation ಎನ್ನುವುದು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೀಗೆ ಇದೆ, ರ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್ ಏಕೆ ಬೇಕು, ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟರೇ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಕುಳಿತರೆ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು. ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ಹೀಗೆ ಅನ್ವಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಗುರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಿನಿಸ್ಟರು ಆಗಲಿ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆಗಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಿವೆ. ಈ ಆಸೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರುಗಳು ಹತ್ತು ಮಂದಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಒಬ್ಬರು ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಎಂಟು ಎಕರೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ gross value per acre of wet or dry land ಇಂತಿಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿತ್ತು, ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಅವರು ಏನೋ ಒಂದು gross value ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ವರಿಯಾ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದು ಒಂದು. ಎರಡನೆಯದು ರ್ಯಾಂಡ್ ರಾರ್ಡ್ ಇಂಡ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆನ್ಯೂವಲ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಈ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಧಿಮಾಟಕಲ್ ಕ್ಯಾಲ್ಕುಲೇಷನ್ ವಿನಾ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಡ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡ್ ಗೆ 250 ರೂಪಾಯಿ valuation of the yield per acre ಎಂದಮೇಲೆ ಕೇವಲ ಆ ವರಿಯಾ. ದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು value ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು mechanical calculation ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೊಡುವಾಗ 1/4 ಅಂಶ, 1/5 ಅಂಶ, 15 ಪಟ್ಟು ಕೊಡುವುದು ಎಂಬುದು ವ್ಯಾಧಿಮಾಟಕಲ್ calculation. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಏಕೆ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿತ್ತು ಎಂದರೆ, ನನ್ನ ಜಮೀನು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸೀಲಿಂಗ್ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, gross valuation ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು contend ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಯಾವ ರ್ಯಾಂಡ್ un-resumed land ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಕಮ್ಮಿತ್ತು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಯಾವ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆನ್ಯೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ valuation ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದು ಯಾವತ್ತೂ ಮಾಹಿತಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರೆ, ಪಾದ ವಿವಾದಗಳು ಬಂದಾಗ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯ ತೀರ್ಪಾನ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿ ಇದು. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೆನ್ಯೂಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿ, ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೊಡುವಾಗ ಮತ್ತೊಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಆಗಬಾರದು, ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಇರಲಿ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಬೇಡ, ಇಲ್ಲಿಯ ವರನ್ಶೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ, ನಮ್ಮರೇ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಚೇರ್ಮನ್ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ gross



valuation per acre ಎಜಾಪರದಲ್ಲಿ 100 ರೂಪಾಯಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ 1,000 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಸೇಳೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದು ನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೌಜಲಿ ಅವರು ಕಿಮ್ಮತ್ತು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವಾಗ 1,200 ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪನ್ನದಮೇಲೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಏಕರ್‌ವೈಸ್ ಬೇಸಿಸ್‌ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆಯೇ 1,200 ರೂಪಾಯಿ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಬೇಸಿಸ್‌ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ಏಕರ್‌ವೈಸ್ ಬೇಸಿಸ್‌ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಏನು propose ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಏಕರ್ ಬೇಕಾದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ರ‍್ಯಾಂಡ್ ಕಮೀಷನ್ ವರದಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಬಹುದು. ಯಾವ ತರಹದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿನನ ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಇರುವಂತಹ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ರ‍್ಯಾಂಡ್ ಕಮೀಷನ್ ಅವರು yield per acre ಇಂತಿಷ್ಟು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದ ರ‍್ಯಾಗಲ ಅಥವಾ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದ ರ‍್ಯಾಗಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಮಾಲೀಕರಿಗೂ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಡ್ಡಾಯ ಹಾಕಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಜಿತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯವರು ವರದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬರ್ ನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬೈಫರ್ಸೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ರ‍್ಯಾಂಡ್ ಕಮೀಷನ್ ಆದರೆ, ಮಾಲೀಕನಿಂದ ರೆಸ್ಯೂಂ ಮಾಡಿದ ರ‍್ಯಾಂಡ್‌ಗೆ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೊಡುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನವರು ಪುನಃ ನಿರ್ಣಯಮಾಡತಕ್ಕ ಸೆಕ್ಷನ್ 12, 51ರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ತೀರ್ಮಾನ ಅಥವಾ ತೀರ್ಮಾನದೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂಥ ಮಾತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಮ್ಮೆ gross value of the land ಇಂತಿಷ್ಟು ಎಂದು—ಚಲೋ ಜಮೀನು ಇರಲಿ, ಕಟ್ಟಿ ಜಮೀನು ಇರಲಿ—ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಮಾತು ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಸರಿಹಾರ ಕೊಡುವಾಗ ಸಹಿತ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಜಿತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಶಿಫಾರಸುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಫರಕುಮಾಡಿ ಈರಿತಿ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೋರ್ಟು, ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ ನೆರವೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಿತ್ತಿ ಸಮಿತಿ ಯ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಯಿದೆ ಈಗಬೇಕಾದದ್ದು ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ನಿರ್ಣಯಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಟೆನೇಸಿ ಮಾಮುಲೇದಾರರನ್ನು ಇಟ್ಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಕೆಲಸಮಾಡಿರೂ ಸಹ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಹಣವು ಅದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಯವಾದೀತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾದೀತು, ಒಬ್ಬನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆಯಾದೀತು. ಅದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾದ ಹೆಚ್ಚಾಗದೆ, ಆ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ರೈತರೂ, ಮಾಲೀಕರೂ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ

ವರದಿಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮತ್ತು ಫರಕಾಗಿ ಈ ವಿಧೇಯಕ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸೂಚನೆಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸೂಚನೆಮಾಡುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಒಮ್ಮೆ ರ‍್ಯಾಂಡ್ ಕಮೀಷನ್‌ನವರು ಏನು ನಿರ್ಣಯಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಇಂತಿಷ್ಟು ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್, ರ‍್ಯಾಂಡ್ ರಾಡ್‌ಗೆ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೊಡುವುದು ಇಂತಿಷ್ಟು, ರೆಸ್ಯೂಂಮಾಡಿದ ರ‍್ಯಾಂಡಿಗೆ ಇಷ್ಟು un-resumed landಗೆ ಇಷ್ಟು ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದು ನಿರ್ಣಯ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

4-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ರ‍್ಯಾಂಡ್ ಕಮೀಷನ್ ಅವರು ಹಾಕತಕ್ಕ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್‌ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನದಮೇಲೆ ಅಪೀಲ್ ಇರ ಕೊಡದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೋಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನಕೊಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಅದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತು. ಒಂದು ಸರ್ಕಲ್ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜಮೀನನ್ನು ಅವರು ವ್ಯಾಲ್ಯುಯೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಪೀರಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ತೀರ್ಮಾನದಮೇಲೆ ಅಪೀಲುಹೋಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಕಮೀಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. Valuate ಮಾಡುವಾಗ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶ ಅಥವಾ ಐದು ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚಾದರೇನು, ನಾಲ್ಕೈದು ಅಂಶ ಕಡಮೆಯಾದರೇನು ? 15 times the land revenue ಅಥವಾ 20 times the net income ಎಂದು ಇರುವಾಗ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕಡಮೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಅವಲು ಬಳಾವಣೆಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಸಿ. ಪಾಟೀಲ್ (ಪಿಗ್ಗಾಂವ್).—ಭೂಮಿ ಯಲ್ಲಿರುವ structures ಇವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—Structures ಮುಂತಾದುವಿದ್ದರೆ ಅದರ ವ್ಯಾಲ್ಯುಯೇಷನ್ ಬೇರೆ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ನಿಡ್ವಾಂತಿ (ಮುದ್ದೆಬಹಳ).—ಜಮೀನು ಒಂದು ಕಡೆ ಉತ್ತಮವಿದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಕೀಳಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ average ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕೇವಲ ಟೆನೆಸಿ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇಡೀ ಜಮೀನುಗಳ ವ್ಯಾಲ್ಯುಯೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿಲ್ಲ. Resumable land ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು, ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಇಂಥವು ಒಂದೆರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬರಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಮೀನಿಗೂ ಇದು ಹತ್ತುತ್ತ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್)

ದೆಂದು ತರಹಾಕಿಕೊಂಡು ವಿಚಾರಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಕೋರ್ಪು ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಈ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ತರಬೇತಿಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಐಚ್ಛಿಕವೆಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಹಣ ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೂ ಪುನಃ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

Sri Kadidal MANJAPPA.—I want to know from the Hon'ble Member where is it definitely stated in the Jatti Committee Report that the Land Commission should determine the compensation and play the role of the officer to pay the compensation?

Sri M. R. PATIL.—I am reading from page 94 of the Report.

"In the scheme of tenancy law proposed by us the Land Commission plays a vital role. The basic units which the Land Commission will determine are :—

- |                              |                                               |
|------------------------------|-----------------------------------------------|
| (1) The family holding       | } For each class of land for each local area. |
| (2) Average produce per acre |                                               |

The extent of land which could be resumed is directly dependent on the family holding, while the amount of rent payable by the tenant and the compensation for the land transferred from the landlord to the tenant will directly depend on the average produce determined by the Land Commission."

If I may refer to page 70:

"Our enquiries go to show that the cost of cultivation is about 50 per cent for lands with assured irrigation only and that for other lands it will be about 66 2/3 per cent of the average annual produce. We would, therefore, suggest that for determining the family holding the average net income per acre should be taken as 50 per cent of the average gross produce for lands having facilities for assured irrigation by flow and 33 1/3 per cent in respect of other

lands.....All that the Land Commission will have thus to do would be to determine with reference to the soil, rainfall and crop practices of each homogeneous local area, the extent of land which would give a gross yield of Rs. 2,400 if it is land with assured irrigation and Rs. 3,600 in other cases. The lands of each class may be divided into three grades according to the soil value assigned during settlement and the average yield per acre of each class and grade worked out on the basis of actual yields during five consecutive years."

If the Land Commission determines that four pallas of paddy is the gross yield of a certain land, then it is a question of mechanical process to be calculated by the price; that is all. When the Land Commission has to work out the family holding and come to the conclusion as to the net income of Rs. 1,200 they will have necessarily to make the calculation.

Sri Kadidal MANJAPPA.—It is no doubt true that the Land Commission has to go into the question of average yield and the opinion of the Land Commission with regard to the yield will be helpful in determining compensation. But nowhere it is stated in the Report that the Land Commission should be the authority to award or determine compensation.

Sri M. R. PATIL.—I did not say that the Land Commission will award compensation. The average gross produce which they will have arrived at will be the basis for awarding compensation; otherwise how can they come to the conclusion as to which is the extent of land which will give Rs. 1,200 income, unless they calculate the price?

Sri Kadidal MANJAPPA.—Is it the view of the Hon'ble Member that the Land Commission should be entrusted with the task of awarding compensation and that there should be no appeal against the decision of the Land Commission?

Sri M. R. PATIL.—The Land Commission will determine the gross

yield and they will also determine its value according to the price prevailing in certain year and according to the Report it should be the price in 52-53 and if this House thinks of any other year it will be there. My point is, neither the Government nor anybody should interfere with what is once awarded. Otherwise, there will be no end afterwards.

**Sri C. K. RAJIAH SETTY.**—You expect one Land Commission to tour the entire State, so many taluks and hoblis and decide the merits of each case?

**Sri M. R. PATIL.**—What they determine is the average for a taluk or a circle.

**Sri J. B. MALLARADHYA** (Nanjan-gud).—Is it the Hon'ble Member's suggestion that there should be a statutory recognition to the recommendation made by the Land Commission and that it should not be appealable? How can there be a provision like that?

**Sri M. R. PATIL.**—After all, it is my opinion. If this House wants to revise it, it is within its capacity. But what I say is, whether the Committee determines it, whether the House determines it, whether the Minister or the Cabinet determines it, once the average is fixed, that average should not be disturbed afterwards so that the matter should go into a court of law at every stage. Let there be once for all a determination which will not be open for litigation in courts of law. Whoever is the forum, whether it be the Land Commission, this House or any committee, there should be no interference with what is once for all decided. That is the purport and that is my view. Otherwise, there will be no end for litigation. The average basis for a circle or taluk in respect of the family holding and in respect of the compensation to be awarded is determined once for all and it should not be interfered with. That step alone will avoid all litigation in courts of law. Otherwise, for every bit of land which will be acquired and resumed, there will be litigation in a court of law and it will be unnecessary waste of time, energy and money.

**Sri Kadidal MANJAPPA.**—But the Committee have recommended appellate authorities like Tribunal.

**Sri M. R. PATIL.**—That is only for the purpose of ascertaining the extent of land which the landlord should reserve to Government and the extent of land the tenant will get, etc., on the basis of the gross income arrived at by the tribunal. That is the discretion given to the tribunal and not with regard to compensation.

ರ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಅವರೇಜ್ ಇನ್‌ಕಂ ಮತ್ತು ಗ್ರಾನು ಇನ್‌ಕಂ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ನಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಐದು ವರ್ಷದ ಅವರೇಜು ಗ್ರಾಸ್ ಇನ್‌ಕಂ ಇರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಈ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಏನು ಇಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಳು ನೆಟ್ ಇನ್‌ಕಂ ಒಂದು ಬೇಸಿಕ್ ಫಾರ್ಮಿಲ ಹೋಲ್ಡಿಂಗಿಗೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು; 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತದೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ರ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕಲಮು 12 ರೊಳಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಗೇಣಿಗಳನ್ನು ರ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಮು 8ರಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಮೈನರುಗಳು, ವಿಧವೆಯರು, ಸೈನ್ಯದಲರಾವರೂ ಜಮೀನನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜತ್ತಿ ನಮಿತಿಯ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಟ್ರಬ್ಯುನಲ್ಲಿನ ದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದು ಕಡೆಗಳ ರೈತರು ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಯುತ್ತಿದ್ದರೋ ಆ ಪರಿಣಾಮ ಇದರಲ್ಲೂ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಎರಡನೆಯದು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು “ಡ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡುಗಳ” ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಅಂಶ ನಿವೃತ್ತ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಮೂರನೆಯ ಎರಡು ಅಂಶ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಕಮಿಷನು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಡ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಖರ್ಚುಪ್ಪು ಬರುತ್ತದೆ ಅದರಂತೆ ನೆಟ್ ಅವರೇಜ್ ಎಷ್ಟು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವದಿಂದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೋಗಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು.

**ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.**—ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಮಕೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಮೂರೇ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಕುಣಿಗಲು, ಹೆಬ್ಬೂರು, ನಾಗವಳ್ಳಿ ಇವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲ ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು, ಮೂರನೆಯ ಎರಡು ಎನ್ನುವ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಮೀನನ್ನೂ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರೇ ಜಮೀನು ವರ್ಕೌಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಏನು ಅವರೇಜು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೆಕ್ಕುವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಾಡು ವುಡು ಆಗದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮೂಕಪ್ಪ (ಸಾಗರ).—ಬುಟ್ಟಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಬರ್ಕು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬರ್ಕು ಕಡಿಮೆ, ತರಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಬರ್ಕು ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬಂದು, ನಿವೃತ್ತ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ತರಿಗೆ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಬರ್ಕುಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದು ಒಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದೆ. ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನೊಳಗೆ ಅಪ್ಪೊರ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನು ಎಂದರೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಪಟ್ಟು ಇರಬೇಕು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ಪಟ್ಟು ಇರಬೇಕು ಎಂದು ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಎರಡನೆಯದು ನೆಟ್ಟು ಇನ್‌ಕಂ, ಅವರೇಜು ಇನ್‌ಕಂ ನ್ನು ವರ್ಕೌಟು ಮಾಡುವಾಗ ಗಡ್ಡೆ ಜಮೀನು ಡ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡು ಮತ್ತು ವೆಟ್ ರ್ಯಾಂಡು ಇವನ್ನು ಮಾತ್ರ ದಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸಾಲದು. ಇರಿಗೇಷನ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಎಕರೆ ಡ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ, ಇರಿಗೇಷನ್ ರ್ಯಾಂಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಡ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನದ ಆರು ಪಟ್ಟು, ಏಳು ಪಟ್ಟು, ಎಂಟು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಸ್ ಇನ್‌ಕಂ ಬರ್ಕು ಎಷ್ಟೋಕಡೆ ಮೂರನೆಯ ಒಂದಂಶ ವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಎರಡನೆಯ ಒಂದು ಅಂಶ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಪಟ್ಟು ಇರಿಗೇಷನ್ ರ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಡ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡುಗಳೊಳಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಅರ್ಧಭಾಗವಷ್ಟು ಆಗಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ failure of crops ಎನ್ನುವುದು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಇರಿಗೇಷನ್ ರ್ಯಾಂಡುಗಳಿಂದ ಕಮ್ಮಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇರಿಗೇಷನ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದರೆ ಅದರ ಕಾರ್ನ್ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಆರು ಪಟ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ಕಾನ್ಸ್ ಕಡಮೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮೂಕಪ್ಪ.—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಬುಟ್ಟಿ ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಕು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ತರೀ ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಡಮೆ ಬರ್ಕು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಒಟ್ಟು ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಕಡಮೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಕರೆಗೆ ಬರ್ಕು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಕಡಮೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತರೀ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ನ್ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಆರು ಪಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಅಪ್ಪೊರ್ಟ್ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕ್ಯಾಪ್ ಫೇಲ್ಯೂರ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಮಿಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ವೆಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಸದಸ್ಯರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಡ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡ್ ಏರಿಯಾದ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದರು, ವೆಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಏರಿಯಾದ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ವರ ಮಾನ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ, ಬರ್ಕು ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಬರ್ಕು ಕಳೆದು ಉತ್ಪನ್ನ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡದೆ ಹೋದರೆ ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮೂಕಪ್ಪ.—ತಾವು ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಈಗ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಮತ್ತು ತಾವು ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆಗ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಚೆನ್ನನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಸ್ಯಾಗತಿಸಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಅದೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಗೇಣಿಯನ್ನು ಈ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಲಾಗು ಮಾಡಬೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದು 11 ಜನರ ಕಮಿಟಿ.

ಜತ್ತಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವೆಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಏರಿಯಾದಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದರು. ಡ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡ್ ಏರಿಯಾದಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದರು ಮತ್ತು ಕೊಲಗಾರರ ವತಿಯಿಂದ, ಭೂಮಾಲೀಕರ ವತಿಯಿಂದ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಎಷ್ಟು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದವೋ ಎಲ್ಲಾ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಬಂದುವು. ಎಲ್ಲಾ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಬಂದು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಗಳು ನಡೆದವು. ಕಮಿಟಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಹನ್ನೊಂದು ಜನರ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯದ ರಿಪೋರ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಯ ಇತ್ತು. ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಮಾಡಿ ಅವರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, 15 ದಿವಸ ಪುರ್ಷಣೆ ನಡೆದಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ತರಹ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿನಿಂದ ಬಂದ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನೇನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ (ಹರಿಹರ).—ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಗೇಣಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ 1/6 ಅಂಶ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಇಲ್ಲಿ 1/5 ಅಂಶ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಕಡಮೆ ಎಂಬ ಶ್ರೀ ಮೂಕಪ್ಪ ನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ 1/6 ಅಂಶ ಇದ್ದರೂ ಗೇಣಿದಾರರು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕು. 1/5 ಅಂಶ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ರ್ಯಾಂಡ್ ರಾರ್ಡ್ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಗೂ ಇಲ್ಲಿಗೂ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಇದೂ ಕೂಡ 1/6 ಅಂಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹತ್ತನೆ ಕ್ಯಾಪ್‌ಸಿನ್ ರೆನ್ಯೂಯೇಷನ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಏರಿಯಾ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ

ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರೆಂಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಕಾಲಮು ಉಂಟು. ಬೊಂಬಾಯಿ ವಿರಿಯಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆ ಇದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ರೈತನಿಗೆ ಜಮೀನು ಇದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಅರ್ಜಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ಅರ್ಜಿಯಮೇಲೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇದೆ. ಮಾಮಲ್ದಾರರು ಆಡರ್ ಕೊಟ್ಟು ಸರೆಂಡರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಂಥ ಪ್ರಸಂಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಸ್ ಫವಿಟಿಯವರು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಪುಸ್ತಿ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಯಾವ ವಿರಿಯಾದಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನೈ ಕಾಯಿದೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಡಿಸ್‌ಪೋಸಲ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನೈ ರೀ ಒಪ್ಪನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನೆಟ್ಟಗೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿರುವ ಕಲಂ 18 ರಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಕಾಯಿದೆಯ 31 ನೆಯ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ಏನು ಇದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಅಡಾಪ್ಟ್ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ಎನಿವೆ ಅದನ್ನು ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಒದುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಚೆನ್ನೈ ಟರ್ಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಅಬ್ಸರ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕೋ, ಅದೇ ಟರ್ಮಿನೇಷನ್ ಆಫ್ ಚೆನ್ನೈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ರಿಜಮರ್ಷನ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಬೈ ಆಬ್ಸೆಂಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್‌ನೂ ಮಿಕ್ಸ್ ಆಫ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆನೂಮ್ ಮಾಡುವುದು, ಯಾವ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ತೆಗೆದು ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಹಾಕುವುದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಸೆಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೊದಲು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ಬರಾಬರಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ ಎಂದು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

**Sri Kadidal MANJAPPA.**—I would request the Hon'ble Minister through you to deal with the general principles and not with the details. Those details can be dealt with by the Select Committee.

**Sri M. R. PATIL.**—Then I close my speech.

**Sri R. M. PATIL (Navalgund).**—Before he closes, I would like him to enlighten me. On the one hand under clause 7, the cultivator is deemed to be a tenant. But under another clause, disabled persons, even though they lease out, are deemed to be cultivating personally. They are contradictory in terms. Will the Hon'ble Member enlighten me?

**Sri M. R. PATIL.**—In the case of a disabled person, even though he might

lease out land to a third person, he has a right to do so and it will be an exception to the rule.

5 P.M.

**Sri V. S. PATIL (Belgaum I).**—Mr. Speaker, Sir, first of all I must thank you for giving me an opportunity to speak on this most important Bill. Though there is a time limit I expect that some leniency will be shown to me.

At the consideration stage it is only the principles that we can discuss without going into details. Some of our Hon'ble friends have gone into the details and expressed their views. I have nothing to say about that but I will deal only with the principles. According to me, the basic principles of this Bill are to ensure social justice to our people. Nowadays it is the opinion on all sides that landlordism and especially absentee landlordism must be abolished. Everyone from top to bottom is against this so-called landlordism, whether the landlords actually reside in the villages or are absentees. The basic principle of this Bill is that there should be no exploitation of any kind. Our Constitution in article 38 clearly mentions that all the State Governments must stop all kinds of exploitation that are current in the present system of our society and that especially the State must see that the personality of the poor, ignorant and illiterate farmers is given its due place to develop in our State. It is common experience that due to the ignorance, illiteracy and poverty during the last 120 years most of the cultivable lands have passed into the hands of those who are really not cultivators. In the words of Mr. Nehru, they have passed into the hands of idlers. I can quote this from 'Jawaharlal Nehru on Community Development'. On page 14 Panditji has said :

"There is a peculiar notion current in our country that is undignified to do manual labour and that this kind of work belongs to the lower castes. We consider all people to be equal and we want to ensure equality of opportunity to all. Nor do we look upon any



(SRI V. S. PATIL)

useful work as low. In countries like Russia, China and England, whatever be their policy and political ideology, dignity of labour is fully recognised. I feel that one who does not work with his own hand and does not think such work as dignified is a mere idler."

So, I say that the landed property has passed into the hands of these idlers, those who do not work in the field at all and that is why it has become more necessary to have such a kind of legislation in order to remove this kind of exploitation that has been in vogue since a very long time. If we refer to ancient history, according to Manu, the writer of Hindu law, a person who has cleared the ground and cultivated it is the proprietor of that soil and he has to pay only one-sixth of the produce to the Government or the King. Even according to the Muslim Law, the person who first cultivates the land becomes the owner thereof, whether he be a Mohamadan or not and he is entitled to keep the yield. This is the ancient custom or law that was prevalent in pre-historic days. But as time went on, individual ownership vested in the village community as such and that is what is being preached now by Vinobaji. He says, "Let us go back to that stage". That is an impossibility. Subsequently, the King or the governing power came to be recognised as the owner of the soil or the land and for the use of the land they used to take as levy one-sixth of the yield. In times of distress they were entitled to take as levy one-fourth. That was the old tradition of our country. Subsequently, when the Vijayanagar Empire came into existence, one Minister by name Vighaneshwar has written that the rent to be given to the King should be one-sixth but he has added one more category and that is that something must be recovered in the name of the God, in the name of the Brahmins and in the name of the owner. From that time onwards, these intermediaries between the Government and the tiller have come into vogue. That is somewhere in the

fourteenth century. From that time onwards, these intermediaries have become practically the owners and the tiller is practically starved. In the report of the Congress Agrarian Reforms Committee headed by J. C. Kumarappa, some pages are specially devoted to bring out how the poor agricultural workers have been actually kept in bondage, or, to use their very word, in serfdom. These are very pertinent remarks and if we read it we feel that it is difficult to find anything like equality or humanity in India. A careful study will clearly go to show that we are out to exploit the poverty, ignorance and illiteracy of a section of the people. All these things will go to prove that such a kind of Land Reforms Bill is quite essential and I must thank the Hon'ble the Revenue Minister for having brought this Bill before this House rather late. Better late than never.

Then, increased production is one of the objects of this Bill.

Every one practically in this House, I am afraid or at least 90 per cent of the Hon'ble Members are land-owners; and they are afraid of losing their lands. Whenever such Bills come before the House, they have the picture of their own lands and think as to what will happen to them. Certainly they have tenants working in the fields even though those lands are standing in their name as self-cultivated and definitely they are cultivated by others. So, whenever such Bills come up here, the landed aristocracy which is represented in this House or in other Houses, always try to hamper it and put it off and see that even if it is passed, it becomes useless. That is always the case in every Assembly. Unless some pressure is brought upon them by the High Command of the Congress or the Ruling Party nobody is going to consider the essential things that are required.

With a view to bring about increased food production, some Hon'ble Members have raised points that if the land is given to the poor tenants or to the agricultural labour, how is he going to increase production of food? we have got funds, implements and we can do

it easily. That is the argument put forward by those vested interests. I ask them, at present or during the last 50 or 60 years, these persons are actually in possession of the lands and why the yields have gone down? Is there any explanation? The main explanation is that according to the old custom or the Hindu society when our society was first established, Strabo said somewhere one century before Christ, in India, the cultivator cultivates the lands and keeps so much as he requires for his annual consumption and the remaining he burns in order to have incentive to work for the next year. That was our old tradition. When did these intermediaries come into power? According to history written by an eminent author in 1806, it is said that Parasurama conquered the earth 21 times and in order to wipe of his sins, he gave away all the land to the Brahmins! He gifted away all lands to Brahmins! Since then, it appears the intermediaries between the tiller and the Government have cropped up. That appears to be the case. So, I think that so far as production is concerned, there must be some incentive to work and that incentive can only be there if he is the actual tiller and if the tiller is made the owner. Even according to Pandit Jawharlal Nehru, one who does not work, that is with his own hands, cannot be called the tiller. And I submit Sir, that in the definition of self-cultivation in the Bill, these points must be incorporated, and you must say that the person who claims lands for personal cultivation must actually work with his own lands in the field. Otherwise, he should not be allowed to have somebody else for his work. The present condition is, they have servants on their behalf and get the land cultivated. The word servant has not been defined here. If we are to consider the condition of these village servants, and also study the Report of Dr. J. C. Kumarama, it is simply horrible. Servants do not own their own family! not even their wives and children! That is the condition and we have to put a stop to such a condition if we are really socialistic-minded. So, Sir, I submit that

cultivation through a servant is not sufficient. It is misleading and the definition ought to be amended so as to make it clear that the person who wants lands for personal cultivation has to do the cultivation with his own hands. He must actually work along with others. If I engage a servant, I can cultivate hundreds of acres under his supervision and I can still remain at a distance of 10 or 15 or even more miles practising my own profession as a lawyer and somebody will work for me. So, I am earning money by another profession either as a pleader or as a doctor or as a merchant far away from the field and I will get a *Nowcarnama*, that is, a deed or agreement from the servant to work for me on the field. Actually he is the tenant. That kind of document is being executed and these lands have been treated as self-cultivated. That sort of mischief is being played by these landlords and that must be stopped and the definition of self-cultivation must be made more stringent. That is my submission, Sir.

**Sri C. K. RAJAIAH SETTY.**—Lenin says, 'Even as I cannot be a slave, I cannot be a master'.

**Sri V. S. PATIL.**—That is Abraham Lincoln. There is another thing, Sir. To give more incentive for more production, there are so many things which the Government has got to do. The first thing is that there must be a proper supply of fertilisers and other facilities that are required for the cultivation. At present, the Government do profess to supply some fertilisers. But when? When the season is over! During the season, no cultivator gets at the controlled prices the supply of manure or the iron materials that he requires. That is my experience and that is the experience of every tiller. I have myself tried to get these fertilisers for the tillers in proper time and I have found so many difficulties in the way that it is impossible unless the tiller goes to black-market and purchases his requirements at double the cost. That is the actual experience. That is why I submit that Government must see that in proper time, in proper season,

(SRI V. S. PATIL)

these required fertilisers are supplied to the tillers.

Then there is another thing which I would like to suggest and that is that a fair price must be assured to the producer or the tiller. A fair price for the tiller, some minimum price must be fixed. The present arrangement is, whenever there is scarcity of food-grains, the maximum price is fixed, not the minimum. That is really absurd! Because the tiller must know what he has to invest and how far he will be able to get it back. So, I submit and I request the Government to have this point also in their mind and fix the minimum price for the yield and I go further and say that this minimum price must be fixed well in time before the cultivation actually begins. Up till now even though we have pleaded several times neither the Central Government nor the State Government is in a position to do these things. That is one of the main reasons why the Grow More Food Campaign actually failed.

The other suggestion I would like to make is all those who are following other professions should be prohibited completely to till the land or to hold land; otherwise, it would be an impossibility. We know that 71 per cent of the people—according to Jatti Committee Report—are living as agriculturists and the rest are doing other business. But, in fact, the 30 per cent who are living in urban areas and are not the actual tillers have become the owners of the land. So, I submit, that any person who is doing a profession other than agriculture, should not be allowed to hold the land or till the land. Unless that prohibition is there, I do not think there would be any surplus land for the poor agricultural labourers.

Then, it is the decided policy of the Congress Government and we also support it, that there should not be any intermediary between the tiller and the Government. But the definition given in the Bill is rather strange. In clause 2 (16) the definition is:

“ ‘intermediary’ means any person who, not being a

land-owner, has an interest in the land, and is entitled, by reason of such interest, to possession thereof, but has transferred such possession to others; ”

So, this is not sufficient. Intermediary means, every person who comes in between the tiller and the Government; that must be the definition; whether he is an under-tenure holder or anybody else.

Then, about rent I have to say something. I have already referred to our ancient custom or law that the tiller must get  $\frac{5}{6}$  of the produce. That is particularly taken up by the Bombay Act. But numerous complaints have arisen about the  $\frac{1}{6}$  yield. From 1948 to 1953 the rent was  $\frac{1}{3}$  of the produce. And from 1953 up to end of 1956, in Bombay, it was  $\frac{1}{6}$ . Numerous complaints have arisen as to what was the actual yield of a particular plot of land. Then, people have to approach courts and get involved in so much of litigation and trouble; ultimately, cases were decided mostly against the tenants. In order to avoid that, why was the criterion prescribed by so many authorities, not accepted by this Government at all? Rent should be in cash and not in kind. As in Bombay the rent should not exceed more than  $\frac{1}{6}$ th of the produce but it should be in terms of assessment. Why I say assessment? This view is supported by several illustrious authorities and if required I can quote them. It is several times said in this House, all land belongs to the Government and not to the holders or owners. The holders are only using the land. What is assessment? Assessment is the rent that we are paying to Government for the use or occupation of the land. So, we are paying the assessment which was based on  $\frac{1}{6}$  of the yield as rent to Government. The prices of produce have increased and that is why all these troubles have cropped up; otherwise, nobody would have cared for land at all. Even according to the Land Revenue Code either in Hyderabad, Bombay or here, the land assessment is fixed after surveying the land, after looking to the quality of the soil, for various sources of cultivation, etc.

After all this is done, they have fixed the assessment and that should be the real basis for rent as well as for the price, and not the Land Commission as suggested in the Bill.

**Sri M. Y. GHORPADE (Sandur).—**The difficulty would be, in cases where survey settlement is done, the assessment would be very low. That natural disability is there. Moreover, in Hyderabad areas, it is very much high and in some places it would be relatively low.

**Sri V. S. PATIL.—**That difficulty is bound to be there because the original survey was done somewhere in 1860 to 1890 and the price for food produce has changed considerably from that time till today. That does not mean that the rent when they were surveyed was not properly assessed. If you want to have the assessment changed or have a proper assessment, you can increase the assessment on the basis of prices which are prevailing now. In fact, this 1/6 is made because the tiller must get his share, i.e., 5/6 share must go to him; the rent should not exceed 1/6. I am advocating this because in the survey settlement, soil classification, etc., has been done. There may not be revision survey. In Bombay, there was revision survey and in some places they have brought it to the higher level. I do not know whether there has been a revision survey done in this State.

Therefore, the proper basis for calculating the yield should be the assessment and not the Commission. The Bill says that yield at present and the yield for the past 3 or 4 years is to be taken. If the cultivator is negligent, there would be vast difference between plot and plot. If a cultivator is hard working, definitely there would be vast difference in yield between his land and the land of the other. This will not give a clear and correct idea.

5-30 P.M.

So it is very difficult for a Land Commission. It may be headed by a High Court Judge. I do not question his integrity. But it is beyond their

capacity, beyond their means to come to a correct final decision in this matter. Of course there must be finality. Otherwise there will be no end. There I agree. The question is, the basic principle should be taken as assessment, because it has been done after proper survey, it has been done after proper examination of the soil and looking to the fertility and the other means of cultivation for irrigation and etc. All these things were considered at the time of survey. So assessment will be the proper thing. If survey has been done long long ago, Government can take steps to conduct a revision survey and then fix the assessment. I have nothing to say about it. But the proper basis will be assessment for fixing rent instead of these Land Commissions.

The last suggestion that I should like to make is, as I have already said, land belongs, according to me and according to the theories advanced since a long time, to the crown and the crown is the Government now. There is no crown now but its place is taken by the white caps. So, when the land belongs to the State, to the Government, we are not justified in saying or incorporating the word land-owner in this Bill. A reference to the various Land Revenue Codes of this State, i.e., Mysore, Hyderabad and Bombay will clearly go to show that no ownership is transferred to the occupant. The word occupant is there and not the owner. So I submit that the word 'owner' that has been referred to in several clauses of this Bill is rather dangerous and it may create some confusion in the minds of others. This word 'owner' has been used very loosely and without carrying the proper meaning. Here in this Bill in clause 2, sub-clause 22, the word 'owner' is tried to be defined. The word 'owner' has been used at several places. This will create a sort of confusion at the time of interpreting the law. I submit that this word 'owner' must be deleted. Instead of that the word occupant has to be defined. In this Bill the word 'occupancy' has not at all been defined. There is no indication to show that we will have to follow the meaning that is

(SRI V. S. PATIL)

given in the Mysore Land Revenue Code to the word 'occupant'. Even in that Code, the word 'occupant' has not been correctly defined. That definition is taken up from the old Bombay Code. But in the Bombay Code of 1913, the definition of this word 'occupant' has been changed considerably, because there were conflicting decisions of the High Court. So, I submit that the word 'occupant' must be defined in this Bill because we are going to grant occupancy rights to the tenants who are likely to remain. I request the Hon'ble Minister to consider this suggestion of defining the word 'occupant' and deleting the word 'ownership' in this Bill.

Sri C.K. RAJAI AH SETTY.—Do you want to delete the word?

Sri V. S. PATIL.—Yes The word 'owner' should not occur at all. There is another point which I should like to make. Under article 19 of the Constitution, some fundamental rights have been guaranteed. But the State has been given certain rights to restrict those rights. So far as the question of the ownership of land is concerned, no holder of land is recognised as owner up till now. According to article 19, if there is no owner, we are giving the ownership by this Bill. Are we entitled to do it?

(Interruption)

The convention is different from actual ownership, legal ownership.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I did not quite follow the Hon'ble Member.

Sri V. S. PATIL.—I should like to say, Sir, that ownership has been defined in Solmond's Jurisprudence as follows:

"The owner of a material object is he who owns a right to the aggregate of its uses. He who has merely a special and definitely limited right to the use of it, such as a right of way or other servitude, is not an owner of the thing but merely an encumbrancer of it."

That is the definition of ownership. That definition has been accepted

throughout the world. It is in Jurisprudence and not in a particular Act. Here we are incorporating or giving ownership rights to the land holders. That will be curtailing the rights of the Government in the future.

Sri G. VENKATAI GOWDA (Palaiyam).—Could you say that the land owner is not exercising his rights to the exclusiveness of anybody else?

Sri V. S. PATIL.—If I am the owner of a piece of land, then I must possess anything that is contained in that piece of land. But you will find in all the Land Revenue Codes—the rights of mines and minerals do not go to me. They are owned by the Government. Specified trees—they do not belong to me. They belong to the Government. Not only that. You have only the right to use the soil for agricultural purposes only and not even to remove it. These restrictions go to show that you have been given the right of the user of the soil and nothing more. You are not the owner of even the soil. That is the position at present according to law. Under article 19, we are not entitled to increase those rights, but we can put restrictions. That is the power given to the State Legislature. If ownership is included here, I presume, Sir, we are exceeding the right given to us under the Constitution.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Your interpretation is correct. Here owner is akin to occupant.

Sri V. S. PATIL.—Yes, the word 'occupant' is not the 'owner'. I submit that I have taken much time of the Hon'ble House; I had to make suggestions regarding several clauses, because there are so many words which are misleading and which may create confusion in the future. If this Bill comes here for detailed study, I will deal with all these things at that time.

One more suggestion and the last suggestion which I should like to make is that there is no provision under which the present land holders i.e., the landlords are prevented from alienating their interests either in favour of strangers or in favour of their family members. At present, practically I think these big land



owners or small land owners have divided all their properties not only between co-parceners, but between their wives, mothers, daughters, sisters and even in the name of dogs. It is true that they have created some trusts in favour of their pet animals. So, if these things are allowed unrestricted, then I feel there will be no trouble for this Government to distribute land at all or to pay for anything. I do not know whether that is the intention to avoid trouble of payment of money, *i.e.*, several crores of rupees. I do not know if they want to avoid it. But that is actually the effect.

In clause 10 certain dates have been given for several areas. For Bombay area the date is given as 1st January 1952. I do not know why this particular date is chosen. In fact tenancy legislation came into force in 1946 and so the real date ought to have been 1946 and not 1952 because between these two dates several Congress M.L.As. have taken out lands and got them entered in the record of rights as self cultivated. I was a member of the Bombay Assembly for several years and I have actually seen what has been done by these people. Our friend Sri P. G. Sidhanti has made clear the point. In fact they wanted to come to Mysore because such a law did not exist here. If it had existed they would not have come here. In fact in 955 they even revolted against their party. He has also stated that in order to avoid all those things that they have come here and yet this Government is imposing 1/6 rent and ceiling etc. He has given his Sidbantha that rent should be 1/3 of the produce and no ceiling.

**Sri G. VENKATAI GOWDA.**—How were they given lands?

**Sri V. S. PATIL.**—It is a very big history. It will take much of the time. So far as Inamdars, Watandars and Jagirdars are concerned, it is because of the reason that they joined hands with the British Empire. The traitors gave the lands. Now our government cannot do anything to take those lands without paying compensation.

**Sri C. J. MUCKANNAPPA.**—Have we no authority to take them without any compensation?

**Sri V. S. PATIL.**—Yes, we have.

**Sri G. VENKATAI GOWDA.**—How did the Inamdars, Watandars and Jagirdars get their names entered in the books?

**Sri V. S. PATIL.**—These records are prepared by the Village Officers. They put in incorrect names as actual cultivators. So far as names are concerned, the names of the people who fought against the British were abolished and they were given to those who sided with the British.

**Sri KADIDAL MANJAPPA.**—I am sure even Peshwas and Maratta rulers conferred Jagirs and Inams.

**Sri V. S. PATIL.**—During Maratta regime those who helped Marattas were given. But the policy of Sivaji Maharaj was not to give any land to anyone. He never gave any land to anybody. But, during Peshwas time Jagirs were created and those jagirs were given to those who actually helped the Government. When the British came the Jagirs of those who fought for the Peshwas were abolished and of those who helped the Britishers were maintained. My submission is that these Inam holders do not deserve any sympathy as they have not earned those properties.

The second category of persons who have acquired landed properties, have advanced paltry sums. By some calculation they have increased the debts and purchased it because of the poverty and ignorance of the tillers. In this way the interest of landed class of people has come into existence. I submit that they do not deserve any sympathy at all. If national interest is at our heart we must do away with these people and give the land to the actual tillers.

About the resumption clause, it is a horrible thing. If this clause is kept as it is, I am sure that there will be no land at all and no tenant will become land owner. Therefore, I submit that this resumption clause must be amended in suitable form. With these remarks I close my speech.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ (ರೋಣಿ).— ಸ್ವಾಮಿ, ವಿಳಂಬವಾದರೂ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಮನ್ವಯ, ಇದು ವಿಲಕ್ಷಣ. ಈ ವಿಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡುವ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ರೈತರ ಹಿತವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿರಮನ್ನನಿಂದ ಕಾಯುವವರು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾರೂ ಅನುಮಾನ ಪಡಬೇಕಾದ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ ರವರು ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಭಾವದಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ವಿದಬೇಕು. ಈಗ ನಾರ್ಕೊದು ದಿವಸಗಳ ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಅವರೋಕ್ತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಪಕ್ಷದವರೂ ಸ್ವತಂತ್ರರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಭಿನ್ನ ಪಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಮತೀಯರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧೇಯಕದ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಚಾರವು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜಾಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂಬುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇದೆ ಆ ಇದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾರು ಏನೂ ಶ್ರಮಪಡದೇ, ಬೇರೆಯವರ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ಅಳಂಬಿಸಿ ತಾವು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅನ್ನು ಅಥವಾ ಮತ್ತಾವ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನೋ ಪಾಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೇಲ್ವಿಷ್ಣುರಿಯ ಮನೆ ದ್ವರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಎರಡು ಸಾವಿರ, ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವೇತನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಒಂದು ಜಾತಿ, ಇನ್ನಿತರರು ಮತ್ತೊಂದು ಜಾತಿ ಎಂದು ತಾನೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪಕ್ಷವೂ ಇಲ್ಲ, ಜಾತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ರೈತರು ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತು ಆ ರೈತರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು. ಹೀಗಿರುವುದು ಇಂದಿನ ನಿಜವಾದ ಚಿತ್ರ. ಇದು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮನ್ವಯನ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮನ್ವಯವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಭೂಮಾಲೀಕತ್ವದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅವರು ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತರುವ ಮೊದಲು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸುಗಮವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಭೂಧಾರಣಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಏಕ ರೂಪತೆ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಸರಂಜಾಮದಾರರು, ಕೆಲವರು ಹಲವು ವಿಧದ ಇನಾಂದಾರರು, ಕೆಲವರು ವರ್ತಕದಾರರು, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಹಣಕೊಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಜಮೀನನ್ನು ಶೋಭಗಾಗಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಜೀವನದ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು. ಕೆಲವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭೂಧಾರಣೆ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಏನೆಂದರೆ ವಂಶ ಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉತ್ಪನ್ನ ನಾರ್ಕಾರು ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ತಾನು ರೋಡಿಗೆ ವರಗಿಕೊಂಡು ಇದ್ದರೂ, ದಿವಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವದ ಜನ ಒಂದು ವಿಧ ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ

ಅದರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ ತೆಗೆದು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬವ ಭೂ ಮಾಲೀಕರದು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಗದವರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದ ಭೂಮಾಲೀಕರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸರಕಾರವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಇನಾಂದಾರರಿಂದ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ಇನಾಂದಾರರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಹಳೆಯ ಜಮೀನು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಒಂದು ಇನಾಂಹಳ್ಳಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಆ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ನಾನು ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಂಜಪ್ಪನವರ ಎಡಗಡೆ ಕೂಡುವವರು ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಸ್ವತಃ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿವು ಆ ಇನಾಮ್ ಗ್ರಾಮ ಹಂಚಿನಾಳದ ಸುತ್ತಲೂ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮನೆ ಬೀವೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳು ಈ ಹಳ್ಳದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಯಾವುದೋ ಕಾರಣದ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ವರೆಗೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಾನೂನಿನ ಧೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಶ್ಯಕವಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಹೇಳುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ನಾವು ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗೆ ಇದ್ದು ಆ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸದೆ ಇರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಯಜನರ ದುಃಖವೇನಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಹಂಚಿನಾಳಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪೆ ಥೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗಳೊಳಗೆ ಅವರು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ಜಮೀನ್ದಾರ ವರ್ಗಗಳು ರೈತರ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದುಡಿಯತಕ್ಕವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಠೋರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬಹುದು, ಭೂನು ಧಾರಣೆಕಾಯಿದೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ತರುವ ಪ್ರಸಂಗ ಉದ್ಭವಿಸದೇ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಅಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ನಿಕ್ಕುವುದನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಮನೋ ಭಾವವನ್ನು ಜಮೀನ್ದಾರರು ತೋರಿಸಿದರು. ಅವರನ್ನು ದ್ವೇಷಭಾವವೆಂದು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲವರು, ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲವರು, 300—400 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲವರು ಹೀಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಪಭೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದರು. ಭೂನುಧಾರಣೆ ಕೇವಲ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನ ಒಬ್ಬೊಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿ, ಸಮಾಜದ ನಾನಾ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಇವುಗ

ಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಸಮಾಜ ಒಕ್ಕಲುತನವನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಏಳಿಗೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. “ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಿಂತ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆ ಲೇಸು” ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಲೇಸು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದು, ಬಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಲು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದೇ ಇವು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂಥ, ದೋಷವಾದವು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂಥ ಯಾವುದಾದರೂ ಉದ್ಯೋಗವಿದ್ದರೆ ಅದು ವ್ಯವಸಾಯ. ನೌಕರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಗೃಹಸಲಿಕ್ಕು ಅನೇಕ ಸಾಧನಗಳಿವೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಗೃಹಸಲಿಕ್ಕು ಅನೇಕ ಸಾಧನಗಳಿವೆ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಶರಣಾಗತನಾಗುತ್ತೇನೆ.

1925 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ, ನಾನು ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷದವನಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ನತ್ತನಂತರ ನನಗೆ ಜಮೀನಿನ ಒಡೆತನ ಬಂತು. ಆಗ ಸುಮಾರು 400 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿತ್ತು. ಈಗ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಹಳ ರೊಕ್ಕವಿತ್ತು. ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯವಹಾರ ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಮಾತ್ರ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಾನುತೂ ಆ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. 1930 ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅನುಭವವಿದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಮೋಸಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಉಳುವವನೇ ಒಡೆಯನಾಗಬೇಕೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನವರ ಘೋಷಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದೊಳಗಿನ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದವರು ಬಹಳ ಗೌರವಯುತ ಮನುಷ್ಯರು, ಸಜ್ಜನರು. ಅವರೂ ಆರೀತಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

6 P.M.

“ಉಳುವವನಿಗೆ ಒಡೆತನ” ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ, ಉಳುವವನು ತಾನು ಸ್ವಂತ ಶ್ರಮದಿಂದ ಉಳುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಭೂಮಿಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಉತ್ಪನ್ನ ಹಾಗೂ ಆಹಾರವನ್ನು ತಾನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹಂಚುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಉಳುವವನಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಉಳುವವನಿಗೆ ಒಡೆತನ ವಿರೋಧವೆಂಬುದರ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವಿದು. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಟೀಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನು “ಸೀಲಿಂಗ್” ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸೀಲಿಂಗು Personal

Cultivationಗೆ ಇರಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೇ ಯಾರು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ರೈತರ ಉದ್ಯೋಗದ ಮೇಲೆ ನಾವು ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೇಗೆ? ಇದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೈ ಕಮ್ಯಾಂಡಿನಿಂದಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಲೋ ಕಮ್ಯಾಂಡಿನಿಂದಾಗಲಿ ಬರಲಿ ಹೈ ಕಮ್ಯಾಂಡಿನಿಂದ ಬಂದದ್ದೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಮನೋಭಾವವೇ ಇರಬಾರದು. ಇದು ಯಾವ ಕಮ್ಯಾಂಡಿನಿಂದಲೇ ಬರಲಿ, ಲೋ ಕಮ್ಯಾಂಡನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡದೆ ಹೈ ಕಮ್ಯಾಂಡಿನಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಂಪು, ಹುಳುಕು, ಸವಳು ಎಂಥೆಂಥ ತರಹದೋ ಭೂಮಿ ಇರುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ಎಂತಹದು ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುವಾಗ ಕೂಡ ಇದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸೀಲಿಂಗ್ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧ ಹಾಕುವುದಾದರೆ. ಚೆನ್ನೆಂಟಿಗೆ ಹಾಕುವುದಾದರೂ ಚಿಂತಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಹೇಗಾದರೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರಬೇಕು, ಇದರೊಳಗೆ plantation ಗಳಿಗೆ ತಾವು ಸೀಲಿಂಗು ಹಾಕದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಾದರೂ ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹಿ ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ನಿರ್ವಾಣ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಗಳಿಗೆ ಹಾಕದಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗಿರುವ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಗಳಿಗೆ ಹಾಕದಿರಲು ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ, ಇದನ್ನು ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಹ invest ಮಾಡಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟುಕೊಂಡುಮಾಡಿರುವ Tenant ಗಳಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಯಾವರೀತಿ ಬಂದಿದೆ? ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೀಡಿ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರದು ಒಂದು ಜಾತಿ. ಸಹಜವಾಗಿ ಬಂದಿರುವಂತಹದು ಎಂದರೆ ಯಾರದೆಯಿಂದಲೋ ಬಂದಿರುವಂತಹದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನೀವು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಲವಾಗಿ, ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾರುತ್ತಾರೋ ಆದರೆ ಬೆರೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವಾಗ ಮುಂದೆ ಅದರ ಬೆರೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿ ಅದರ ಬೆರೆಯನ್ನು ಕೊಡಿರಿ. ಆದರೆ ಸರಕಾರ ಪರಿಹಾರಕೊಡುವಾಗ ಈಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕು; ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಉದ್ಯೋಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುವವರ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು; ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಬಂದಿರುವವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕಡಿವಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಅದು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟ.—ನಿಮ್ಮ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನೇ ನೋಡಿದರೆ ನಿಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ರೊಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು, ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ರೈತರುಹೇಗೆ ಸಾಗುವುದು ಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮೂಕಪ್ಪ.—ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಜಮೀನಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಇದ್ದರೆ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಂದು ರಿಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಯ ಬರೆಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಯಿದೆ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಬೇಸಾಯಮಾಡುವವನ ಮೂಲಹಿಡುವಳಿ, ಕುಟುಂಬ ಹಿಡುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು? ಕೆಲವರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಹೇಗಿರಬೇಕು? ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಲ್ಯಾಂಡು ಕಮಿಷನ್ನು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಈಗ ತಾನೇ ಮಾತನಾಡಿದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಟೀಲ ರವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ನ್ಯಾಯ ವಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೇ ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿಗಳನ್ನೂ Re-survey ಮಾಡಬೇಕು. ನಮೂರು ಇನ್ನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲಿವೆ, ಎಂದಿಷ್ಟು ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂರು ಮಂದಿ ಆಫೀಸರ ಟ್ರೇನಿಂಗು ಪಡೆದಿರುವವರನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅವರಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ Re-settlement ಮಾಡಿಸಬೇಕು. "Revision Settlement"ನ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮೂಲ ಹಿಡುವಳಿಗಾಗಿ, ಕುಟುಂಬ ಹಿಡುವಳಿಗಾಗಿ, ಇನ್ನೂ ರಾವಣಿ ಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುವುದು ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಲ್ಯಾಂಡು ಕಮಿಷನ್ನು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಇದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಯಾವುದೇ Prejudice ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಯಾರು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭೂಮಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ರಿಕಾರ್ಡ್ ಇರುತ್ತದೆ, ಕ್ರಾಪ್ ವಿವರ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಂದಾಯಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಬೇಸಿಸ್ ಹಿಡಿದು ಮೂಲ ಹಿಡುವಳಿ, ಕುಟುಂಬ ಹಿಡುವಳಿಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿಭಜನೆಮಾಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನೀರಾವರಿ-ಅದಕ್ಕೂ ಒಂದು, ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು, ಹೀಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತರಹ ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರೈತರು ಇದ್ದೀರಿ, ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹುದು. ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಇದ್ದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಕದಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ನನ್ನದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—500 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಯೊಳಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುವುದು ಇದೆ. ಆದರೆ 500 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಬರೀ ಹಳ್ಳಿ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಬಹಳ ಗಡಸು ಆದದ್ದೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಹ ಭೂಮಿ ಇರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿಯಾದ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ತರಹ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗಜೇಂದ್ರಗಡ ಎನ್ನುವ ಜಹಗೀರು ಹಾಲೆ ಉಂಟು. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಎಕರೆಗೆ-ನಾಲ್ಕು ಅಂಚು ಎಂಟು ಅಂಚು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡ

ಬೇಕಾದುದು ನ್ಯಾಯ. ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂವನ್ನು ಬೇಸಿಸ್ ಆಗಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ದೋಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತೀರಿ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಿಂದ ಏನು ಆನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಅಪಿಲೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಪಗಾರಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಆಫೀಸರನ್ನೇ ನೇಮಿಸಬೇಡಿ. 1,500 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ನಾನಾ ಅಫೀಸರರೇ ನೇಮಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸಾರ್ತಿಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜಿಗಳಿಗೆ 1,500, 2,000 ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ? ಅವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಆಗ್ನಿಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಗಾರ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಧಾರಣವಾದ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಸಾಕು. ಏತಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನೆಬಳಿ ಆನೆಗಳನ್ನು ತಂದು ನಿಮ್ಮ ಹೊಲ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪಗಾರದವರನ್ನೇ ನೇಮಿಸಿ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ರೀಸೆಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಿಸುವುದಾದರೆ ಹತ್ತು ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಕದಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವವರು ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕವರು. ವ್ಯಸಾಯದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕವರು ಶಾನನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕುಳಿತು ಇದನ್ನು ವಿಚಾರವಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಅದಕ್ಕೆ ಪರ್ಸನಲ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಪಗಾರ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ. ಬರೀ ಒಡಾಡುವ ಖರ್ಚುಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ನನ್ನನ್ನು ನಮ್ಮ ಡಿವಿಜನ್ ಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಡಿವಿಜನ್ ಗೆ ಹಾಕಿ. ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 25 ಮಂದಿಯೊಬ್ಬರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಡ್ಜಿಗಳನ್ನು ಏನಿದರೂ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿ. ಭೂಮಿಯ ವಿಚಾರ ಹೈ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿ ಗೆ ಏನು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ!

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮರ್ರಾರಾಧ್ಯ.—ಹೈ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಗಳ ಪೈಕಿ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಸುವಂಥ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಜಮೀನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವ ಜಡ್ಜಿಗಳು ಕಾಲಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತೋರಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಶ್ರೀ ಮರ್ರಾರಾಧ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮರ್ರಾರಾಧ್ಯ.—ನನಗೆ ಜಮೀನಿನ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಜಮಾಬಂದಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ  $\frac{1}{4}$  ಗುಂಟೆ ಜಮೀನನ್ನು ಉಳುವ ಕೆಲಸ ನಾನೇ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದ ಆಫೀಸರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೈ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಇದ್ದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಿಚ್ಚೆರ್ಡ್ ಚೀಫ್‌ಜಸ್ಟೀಸ್ ಶ್ರೀ ಪರಮಶಿವಯ್ಯನವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಅವರು

ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. On Saturdays and Sundays he was spending his time on his lands.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ (ಹಳೆನನ್ನೀಪುರ).—ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಶ್ರೀ ಮೆಹರ್‌ಚಂದ್ರರವರೂ, ಅವರು ರಿಟೈರ್ ಆದಮೇಲೆ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಅಂಥಾ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಕೆಲವರು ಇರಬಹುದು. ಅಂಥಾ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಏನು ಭರವಸೆ ಇದೆ? ಹಿಂದೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲರು ನನಗೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಮಿಸನ್‌ರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿನಿಂದಲೂ ನನಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ 10-15 ಎಕರೆ ಹೊಲ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿ, ಪೌರ್ಟೀಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತೇನೆಂದು.

ಅದರ ಮತ್ತೆ ಏನೋ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಎಳೆಯಿತು. ಅದು ಅವರ ಸ್ವಭಾವ. ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರೀತಿ ಹೈ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಾಗಿರತಕ್ಕ ವರನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ತಮಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸೀಲಿಂಗ್ ವಿಷಯ. ಸೀಲಿಂಗ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಪರ್ಸನ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್‌ಗೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕುವುದು ಬೇಡವಾದರೂ, ಪರಿಣಾಮ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕುವುದು ಇದ್ದರೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಹಾಕಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಜಮೀನಿಗೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಜಮೀನ್ದಾರನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೈವ ಮನೋಭಾವ ತೋರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧಿ ಮಾರ್ಗ ಅನುಸರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ. ನೀವು ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಂಡು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. 10 ವರ್ಷ ಇರುವುದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ 20 ಕಂತು ಮಾಡಿರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಬಡ್ಡಿ. ನನಗೆ ಏನಾದರೂ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಅಣಿ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡಬರುವುದಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಸಮರ್ಥನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯೊಳಗೆ ನಾವು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ದೈವಿಕ ಪಾತ್ರ ರಾಗದೆ ಗಾಂಧಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಇದುವರಿಗೆ ನೀವು ಸೀಲಿಂಗ್ ಎಷ್ಟು ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಬರೀ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕಮಿಷನ್ ಸುದ್ದಿಗೆ

ಮಾತ್ರ ಬಂದಿರಿ. He never gave out his opinion as to what should be the ceiling.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಶ್ರೀಮಾತೆ ಕಡಿ ದಾಳಿ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯ ಏನುಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಬಳಿ ಹಾಳೆಯೊಳಗೆ ಸೈನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಏನುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕಬೂಲಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಬಾಂಡು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದಿರಿ ಮತ್ತು 20 ವರ್ಷ 25 ವರ್ಷ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಜಗಳಿದಿರಿ. ಆಬೈಂಟೀ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ಹೈಕಿ ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ನೌಕರರು ವಗೈರೆಯವರು ಕೆಲವು ಎಕರೆ ಜಮೀನ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನೂ ಆಬೈಂಟೀ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೂ ಕಾಗದ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು? ಅವರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕವರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು, ನಿಶ್ಚಯ. ಯಾರಿಗೆ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ನಾಲಕೆ ಸಾವಿರ, ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಕೊಡುವ ಕಡೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಿ.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—If my friend yields, may I know whether he has accepted what is incorporated in the present Bill or does he want to enhance the family holdings?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—He has said that he has faith in me.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಅದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಸಾಗುವಳಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಾವು 3,600 ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಒಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಎರಡು ಪ್ಯಾಮಿಲಿ ಹೋಲಿಂಗ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ 7,200 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸೀಲಿಂಗ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಸೀಲಿಂಗ್ ಎಷ್ಟೋ ಮಾಡಿ.

ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಸರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. (ನಗು) ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆಶ್ರಯ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಈ ರೀತಿಯೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—A member who is on his legs cannot be coerced to say something which the other member wants him to say.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಈ ಭಾಷಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ನಾನು ಅಂತೆಯೇ ಯಿಲ್ಲ ವಿಶೇಷ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಸೀಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಿಂದಾಗತಕ್ಕ



(ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ)

ಕಾಂಟ್ರಿವರ್ಸಿ ಏನು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಗ 3,600 ಅಥವಾ 1,200 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಇದರಿಂದ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ; ಮದುವೆ, ಮಂಜಿಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಎರಡನಿಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗೆಹರಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಮನೆ, ಅವನ ಮನೆಮಕ್ಕಳು ಮುಂದೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕಲಿಯುವುದು, ಅವನ ಆರೋಗ್ಯ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುವವರು ಯಾರು ? ನಾನು ನಿಶ್ಚಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಯಾರು ಅವರ ಸೌಕರ್ಯದಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ? ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಮತ ಭೇದ ಭಾವಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಬಾರದು. ಆ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಇದು ಸರಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಇ., ಪಾಸಾಗಬಾರದು, ಎಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಂತರೇ ಪಾಸ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ? ಇದರಿಂದಲೇ ಒಂದು ವಿರೋಧ ಫಣಿಣಾಮವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮಕ್ಕಳೂ ಕೂಡ ಪಾಸ್ ಆಗುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ಪಾಸಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಶ್ರೀಮಂತರೇ ಜಾಸ್ತಿ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ. ಬಡವರೇ ಜಾಸ್ತಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಗುಮಾಸ್ತರುಗಳ ಮಕ್ಕಳೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಪರ್ಸನ್‌ಗಳಿಗೆ ಬರುವುದು ಜಾಸ್ತಿ. ಎಲ್ಲವರಿಗೂ ಅವರಿಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲವೋ ಅವರಿಗೆ ಈ ಪರ್ಸನ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್ ನಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ವಂತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಆರೋಗ್ಯವೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಏನು ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ತಿಳಿಸಿ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಪರ್ಸನ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್ ಮಾಡುವ ತನಕ ವಿನಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಮಲ್ಟಾರಾಧ್ಯ.—ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಸನ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಮೇಂಟೆನೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಇಂಥಾದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸೀಲಿಂಗ್ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ಅರ್ಥವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಾದ್ದೇನೆ.

Sri F. X. DENIS PINTO (Kaup).—If a person who has got land for personal cultivation has got any other income, should he surrender that income also ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಯಾವನೇ ಆಗಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೇ ಬೇರೆ ಉಪಕರಣವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಕೊಡಬಾರದು. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಯಾವ ಕಡೆಯೂ ಭೂಮಿ ಇರಬಾರದು. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಯಾವ ಐ.ಸಿ.ಎಸ್. ಅಫೀಸರಾಗಲಿ ಮರ್ಚೆಂಟ್ ಆಗಲಿ ನಾನು ಮೂರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ, ನನ್ನ ಜಮೀನು ಇಷ್ಟಿದೆ ಅಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಅವರು ಜಮೀನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ದಯೆ ತೋರಿಸಬಾರದು. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಉತ್ಪನ್ನ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 500 ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದರೆ ಸಾಕು. ಐದು ಮಂದಿ ಯುಳ್ಳ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿ ಬಂದರೂ ಉತ್ಪನ್ನ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬಾರದು ಎಂದು ನಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದವೇರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 6,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಬೇರೆ ಈಗ ಎಷ್ಟು ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ನಾನು 500 ಹೇಳಿದ್ದು ಮೌಲ್ಯ. ನಿಮಗೆ ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಅಥವಾ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಕೊಡಿ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಬೇಡ.

6-30 P.M.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ “ಬ್ಲಾಕ್ ಮನಿ” ತುಂಬಿದೆ. ಈ “ಬ್ಲಾಕ್ ಮನಿ” ಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾರದೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ನೋಟನ್ನು ಸುಟ್ಟ ಜನ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಸುಟ್ಟಾಗ ಈಗ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಾನ್ಯ ಮುನ್ಸಿಯವರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಕ್ಷೇತ್ರ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ದುಡ್ಡು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಸಿನೇಮಾದ ಒಂದು ಪಿಕ್ಚರ್‌ನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ಒಂದೊಂದು ಟಿಕೆಟನ್ನು 9-10 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರಿ, ಹತ್ತುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರು ಏಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ? ನಮ್ಮದೇ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಡ್ಡಾಡಲಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನೆಲವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆಗಳು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿಗೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಚನ್ನಬಸವಪ್ಪನವರು ಕಂಟ್ರಿಬೂಷನ್ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬಂದರಾಗಾಯಿತು, ಇವರ ಹಿಂದಿನ ವರಲಾಗಾಯಿತು, ಅವರ ಹಿಂದಿನ ವರಲಾಗಾಯಿತು ಇಷ್ಟು ಜನಗಳನ್ನು ಎತ್ತಲಿ ಹಚ್ಚಿ, ಹಚ್ಚಿ, ಕಂಟ್ರಿ ಬೂಕ್ಸ್ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯಕಡೆ ನೋಡಿರಿ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ, ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಸಾಧಾರಣ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ “ಸೀಲಿಂಗ್” ಯಾರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಿರಾಧ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಜಾತೀಯತೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯರೀತಿ

ಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅರಿತು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚು ಇಟ್ಟು, ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹೊಸವರ್ಷ, 1960 ನೆಯ ವರ್ಷ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ; 1960 ನೆಯ ಇಸವಿ ಕಾಣಿಸ ಬೇಡಿ. ಅದರೊಳಗೇ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಸಹಿಯಾಗ ಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು 1960 ನೆಯ ವರ್ಷವಾದಾಗ, ನೀವು ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಗಮಿಸಬೇಕು; ನಾವು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಯಿದೆ ಪಾಸು ಮಾಡಿದ ರರಾ ಎಂದು ತಮಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

**Sri Y. MANJAYA SHETTY (Baindur).**—Mr. Speaker, Sir, while supporting the Land Reforms Bill under discussion, I wish to make certain observations. At the outset, let me congratulate the Hon'ble Minister for Revenue for introducing this piece of legislation which is long overdue. The Hon'ble Minister seems to be unhappy at the criticisms levelled against this Bill by certain persons outside the Legislature. In a measure like this, it is natural that certain persons level certain criticisms, especially those who have got some vested interests. Whatever might be the criticisms levelled against this Bill, I hope the Government will try its best to see that justice is meted out to all classes of persons. I am sure that the Hon'ble Minister for Revenue is attempting to do justice to all classes of persons and if he succeeds, his name will find a prominent place in the history of Karnatak. I wish him all success in his efforts.

There has been a cry for land reforms during the last quarter of a century. All political parties have been unanimous in their opinion that there should be land reforms. The slogan has been that the tiller of the soil should be the owner thereof. Now, the question is how far the Government will be able to confer ownership on all the tillers of the soil. Even the Communist Government of Kerala could not succeed in conferring ownership on all the tillers of the soil. Even in this Bill we find that certain exceptions are made and the owners of land like minors, widows, armed personnel and small holders are allowed to continue as owners and lease out their properties. Even after the notified date they are permitted to create tenancy. In this connection I wish to request the Government to continue the tenancy system in certain

areas of our State, especially in South Kanara due to the peculiar circumstances prevailing there. We are aware and even in the Jatti Committee Report mention is made of the fact that in South Kanara there is the highest percentage of tenancy. Most of the lands are in possession of the tenants in South Kanara. At least 90 per cent of the lands of a land holder owning thousands of acres of land in South Kanara are in the possession of the tenant. This is not only the case with big land-holders but also with small land-holders. These tenants have been in possession of the land since time immemorial and as per the provisions of the Bill such of the tenants who have been in possession of land for more than 12 years are termed as protected tenants. This is the situation in South Kanara. No doubt, provision is made in the Bill for the land-holders to resume lands for their personal cultivation upto three family holdings in the case of small families, upto six family holdings in the case of large families and upto nine family holdings in the case of large "Aliya Santhana" families. The Hon'ble Revenue Minister who is our neighbour is also familiar with the joint family conditions in our district. There are joint families which consist of 50 to 100 members. There are even a few families which consist of 300 to 400 members. If as per the provisions of the Bill the land-holders are permitted to resume lands, what will be the fate of the tenants? That is one aspect of the question. The other aspect is that if the land-holders are not permitted to resume lands, they will also be put to difficulties. So, both the land-holders and the tenants are between the devil and the deep sea.

Under the provisions of the Bill, the landlord can resume lands up to the ceiling limit. But in view of the conditions stipulated in the Bill for resumption of land, I say, Sir, not one per cent of the landlord would be able to resume lands. If the landlords are permitted to resume the lands, the tenants would be in the streets. They will be evicted and a large number of tenants would be without any land.

(SRI Y. MANJAYA SHETTY)

On the other hand, if the landlords are not permitted to resume lands, at least up to the ceiling limit, I think Government would drive them to poverty and they would be vagabonds! My friend Mr. Pinto says they would be communists, but I do not go to that extent. So, this is a very serious problem. It has to be tackled. A solution has to be found. To my mind, the best solution would be to permit such of the landlords who can resume lands without evicting or troubling the tenants, they may be permitted to resume the lands. But such of the landlords who cannot resume lands without affecting the interests of the tenants, at least they may be permitted to lease out the lands as in the case of minors, windows and other persons for whom exemption is granted under the Bill.

In this connection, I wish to say and I have been saying since 1951 when I entered the Legislature that what the people of the district want is fixity of tenure and fair rent. If these concessions are granted, they would be very happy. Instead of that, if you create all these complications of resumption, non-resumption and ceiling I think you would land both the landlord and tenant into difficulty.

Sri Y. VEERAPPA.—The main object of the Bill is to have a uniform law. You are now suggesting a heterogeneous law. How do you account for this?

Sri Y. MANJAYA SHETTY.—There cannot be any uniformity in anything. Even the five fingers are not uniform. Each area has to be considered on its own merits. I hope the Hon'ble Minister for Revenue who is aware of all these conditions will consider my suggestions favourably and make necessary changes in the Bill.

Coming to the question of fair-rent Sir, clause 11 of the Bill provides that the rent should be one-fourth of the gross produce in the case of lands which have got irrigational facilities and in other cases, it should be one-fifth. There is also a provision that in case the rent fixed under clause 11 is

more than the present rent, the present rent should prevail. That is a very reasonable provision for which we must thank the Government. Under this clause, the rent in South Kanara would be one-fifth of the produce, because most of the lands in South Kanara have no irrigational facilities. At present under the Madras Act rent is fixed at 40 per cent of the produce. If the rent as is suggested in clause 11, is reduced all of a sudden from 40 per cent to 20 per cent, naturally, it would hit hard. It may even upset the economic conditions of a large number of persons in the district. But in areas where the fair rent has been fixed, it was not done all of a sudden, but it was done gradually. Especially in Bombay where they had the tenancy legislation, they reduced the rent first to one-third of the produce and after a lapse of a few years, they further reduced the rent to five times the assessment or one-sixth of the produce whichever is less.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—May I ask the Hon'ble Member whether the rent now paid by the tenant is only 40 per cent in South Kanara or more than that?

Sri Y. MANJAYA SHETTY.—Under the Madras Fair Rent Act, which was passed before the Reorganisation of States, they have fixed the rent at 40 per cent of the gross produce. That is the rent prevailing now.

No doubt the landlords' Association of South Kanara have been agitating that the rent under no circumstances should be less than 33 1/3 per cent of the gross produce. But I do not agree with their suggestion. I am one of those who really believe that 40 per cent of the produce is too high a rent and it should be reduced. My opinion is that it may be reduced to 25 per cent of the gross produce for the present and after five years when the people adjust themselves to the new situation,—after five years, it may be reduced to 20 per cent. This is in respect of wet lands and most of the lands in South Kanara are wet lands. In the case of dry lands, they can fix whatever they like.

Regarding compensation, I wish to say Sir, that the provision made in the Bill is not only meagre but is inadequate. A few days back, I read in the Hindu that the U.P. Government proposed to pay compensation as per the Land Acquisition Act. No doubt as per the provisions of the Bill the tenant or the tiller of the soil will be made to pay the compensation. As tenants are made to pay the compensation, the landlords also must be considerate. They cannot expect too much and it is not fair that the tenant should be hit hard, *via media* has to be struck. I hope that in view of the fact that the landlords are deprived of their lands, the Government would consider their case very sympathetically and fair and reasonable compensation would be paid to them. If I am to give my opinion, it may hit hard the land holders like my friend Mr. Pinto. So, I leave it to the good sense of good Government.

With regard to payment of compensation—I think all the members are unanimous in their opinion that some substantial amount should be paid in cash. I agree with the opinion of some of my friends who said that unless some amount is paid in cash, Government would not be doing justice. It is suggested, especially, by the Leader of the Opposition, that the compensation may be fixed according to a graduated scale. I do not agree with his proposition. As I have already said, the land holders are already feeling so much that their lands would be taken away by Government and distributed to the tenants. When there is such a feeling, at least let them have the satisfaction that they are paid proper and reasonable compensation.

Sri M. R. PATIL.—What does it matter if it is in the form of redeemable bonds which are redeemable within five years. Every five years the bond should be deemed according to the claim.

Sri GAJANAN PANDIT (Mangalore II).—The difficulty would be, if anybody wants to get cash, within five years, he cannot derive even 50 per cent.

Sri Y. MANJAYA SHETTY.—Then, in the case of permanent tenants, the compensation is fixed as six times the rent. I fail to understand the logic of this. A good landlord who has granted his land to a tenant permanently long before this Government or anybody thought of conferring the tenants with such rights, should not be penalised by granting an unjust and inadequate compensation.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Under what circumstances permanent tenants were created? It is because the landlords were not in a position to evict them.

Sri Y. MANJAYA SHETTY.—That might be in the case of garden lands. But, in the case of paddy fields, there is no such question. There are certain mul-genies where some premium is paid to the landlord. In such cases, Government can grant compensation less. But, in the case where no premium is paid, they must be treated on par with other land-holders.

According to the suggestion put forth by the Hon'ble Minister for Revenue in his opening speech, his idea is to fix the ceiling on the basis of acreage instead of on the basis of income. This is quite sound and welcome. It would not only be a scientific basis but also simplify the procedure and avoid lot of litigation. I wish the Revenue Minister makes up his mind finally in this regard and fixes the ceiling on the basis of acreage instead of allowing it to the discretion of some officer or somebody else.

Though the Revenue Minister is a lawyer and most of the members of the Cabinet are lawyers, I do not know why they have developed hatred towards lawyers. (Laughter) Lawyers have been barred from appearing before the Tribunal though they happen to be civilised and cultured citizens of the country.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I have no objection to permit lawyers if the House agrees.

Sri Y. MANJAYA SHETTY.—If the Government prohibits the appearance of lawyers before the Tribunal,

(SRI Y. MANJAYA SHETTY)

then in every village there would spring up a class of persons, who will style themselves as lawyers and would be nuisance both to the tenants and the land-holders. So, in the interest of justice and in the interest of the land-holders as well as the tenants, I request the Government to delete the provision in the Bill and allow lawyers to appear before these Tribunals. With these words.....

SRI Y. VEERAPPA.—What about matters to be settled by the civil courts?

SRI Y. MANJAYA SHETTY.—Yes; it would be better that all these matters are decided before the civil court. Not that I disrespect the Tahsildars or doubt their integrity, but they will not have the judicial frame of mind required for the disposal of the

cases which the Munsiffs or the Civil Judges have.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

With these words, I support the Bill under discussion and I hope the suggestions made by me will be considered by the Hon'ble the Revenue Minister who can appreciate always good suggestions and good things. Thank you, Sir.

MR. SPEAKER.—Now the House rises and will meet tomorrow at one P.M.

---

*The House adjourned at Seven of the Clock to meet again at One of the Clock on Thursday, the 6th August 1959.*

---